

UČEBNÍ TEXTY
KE ZVLÁŠTNÍ ČÁSTI ÚŘEDNICKÉ ZKOUŠKY
OBOR STÁTNÍ SLUŽBY Č. 50
HOSPODÁŘSKÁ OPATŘENÍ PRO KRIZOVÉ STAVY
A SPRÁVA STÁTNÍCH HMOTNÝCH REZERV

2025

OBSAH:	strana
1. Pojednejte o základním obsahu Bezpečnostní strategie ČR 2023 a o těch jejích částech, které spadají do působnosti Správy státních hmotných rezerv.	4 - 7
2. Charakterizujte jednotlivé krizové stavy, popište způsob jejich vyhlášení a návaznost na hospodářská opatření pro krizové stavy.	8 – 9
3. Pojednejte o úloze Správy státních hmotných rezerv v bezpečnostním systému České republiky, vyjmenujte a popište její kompetence a právní předpisy, ve kterých jsou uvedeny.	10 – 13
4. Charakterizujte podle účelu jednotlivé druhy státních hmotných rezerv a popište způsob jejich tvorby a pravidla použití za krizových situací a mimo ně.	14 – 18
5. Kdo v České republice vyhláší stav ropné nouze, jaká opatření mohou být přijímána k omezení spotřeby ropy a ropných produktů, které správní úřady se na kontrole dodržování těchto opatření podílejí a které orgány se podílejí na zavedení opatření k omezení spotřeby ropy a ropných produktů.	19
6. Jaká je působnost Správy státních hmotných rezerv v oblasti nouzových zásob ropy a ropných produktů a řešení stavů ropné nouze a se kterými mezinárodními organizacemi Správa státních hmotných rezerv v těchto oblastech úzce spolupracuje.	20
7. Vymezte pojem subjekt hospodářské mobilizace, popište jeho práva a povinnosti, vyjmenujte hlavní činnosti související s jeho jmenováním a odvoláním.	21 – 22
8. Vyjmenujte orgány krizového řízení České republiky podle jednotlivých úrovní a charakterizujte úlohu Hasičského záchranného sboru kraje při zpracování a aktualizaci plánů nezbytných dodávek na úrovni ústředních správních úřadů a orgánů územních samosprávných celků.	23 – 24
9. Pojednejte o hospodářských opatřeních pro krizové stavy, charakterizujte jednotlivé součásti včetně působností vlády a ústředních správních úřadů při jejich zajišťování. Pro které krizové stavy a pro koho jsou určena.	25 – 28
10. Objasněte kompetence a činnosti orgánů kraje a obce s rozšířenou působností při zajišťování připravenosti kraje a správního obvodu obce s rozšířenou působností v systému hospodářských opatření pro krizové stavy.	29
11. Charakterizujte „systém nouzového hospodářství“, jaký právní předpis ho upravuje a popište způsob tvorby a použití zásob pro humanitární pomoc.	30 – 32

12. Vysvětlete pojem "nezbytná dodávka", jaký právní předpis ho upravuje, a popište způsob zajištění nezbytných dodávek, pro které nebyl nalezen dodavatel ve správním obvodu kraje.	33
13. Vysvětlete pojem „plán nezbytných dodávek,“ co tvoří jeho obsah a popište způsob jeho zpracování a využití.	34 – 35
14. Co zabezpečuje systém hospodářské mobilizace, čím je tvořen, které dokumenty a na jakém stupni se zpracovávají. Popište jednotlivé etapy přípravy mobilizační dodávky, proces tvorby a použití mobilizačních rezerv.	36 – 39
15. V čem vidíte rozdíly mezi systémy nouzového hospodářství a hospodářské mobilizace, vyberte z každého z nich alespoň dvě věcná opatření a popište jejich účel a použití.	40 – 44
16. Charakterizujte podstatu plánovacího cyklu vytváření věcných zdrojů, jaké faktory je nutno brát v úvahu při zpracování plánu vytváření a udržování státních hmotných rezerv k zajištění bezpečnosti České republiky, vysvětlete jeho strukturu a způsob schvalování.	45 – 48
17. Pojednejte o regulačních opatřeních dle zákona č. 241/2000 Sb., k čemu jsou určena, kdy, kým a jakým způsobem mohou být nařízena, kdy mohou být regulační opatření nejpozději zrušena, pokuty za jejich nesplnění. Kdo hradí náklady na regulační opatření.	49 – 51
18. Vysvětlete systém vyžadování věcných zdrojů za krizové situace, objasněte, které orgány jsou oprávněny věcné zdroje vyžadovat a jak při tom postupují, popište nástroj informační podpory tohoto procesu.	52 – 55
19. Vysvětlete pojem "pohotovostní zásoby", jaký právní předpis ho upravuje a popište způsob jejich vytváření a použití v systému nouzového hospodářství.	56 – 59
20. K čemu slouží IS Argis a co umožňuje v etapě přípravy na krizové situace a po vzniku krizové situace, popište základní principy činnosti systému, zásady přístupu uživatelů.	60 – 62
Vysvětlivky zkratk	63
Základní studijní literatura	64
Užitečné webové stránky	65
Upozornění	65

1. Pojednejte o základním obsahu Bezpečnostní strategie ČR 2023 a o těch jejích částech, které spadají do působnosti Správy státních hmotných rezerv.

- Dne 26. června 2023 schválila vláda svým usnesením číslo 478 novou Bezpečnostní strategii České republiky.
- **Základní obsah Bezpečnostní strategie ČR z roku 2023**
  1. **Bezpečnostní strategie České republiky (Bezpečnostní strategie) je základním dokumentem bezpečnostní politiky České republiky**, ze kterého vycházejí další strategie a koncepce v oblasti bezpečnosti. Strategie nastavuje obecné principy a směřování bezpečnostní politiky, které jsou věcně závazné pro činnost všech orgánů státu a veřejné správy. Dokument je vodítkem pro strategická rozhodnutí, stejně jako pro každodenní práci i základních úrovní bezpečnostního systému. Naplňování strategie bude vyhodnocováno ve spolupráci s odpovědnými orgány.
  2. **Bezpečnostní strategie je vládním dokumentem** zpracovaným v konzultaci s Kanceláří prezidenta republiky a s Parlamentem České republiky s cílem hledat nadstranické přístupy k zajišťování bezpečnosti. Na jeho tvorbě se rovněž podílela česká bezpečnostní komunita zahrnující zástupce státní i nestátní sféry. Bezpečnostní strategie čerpá ze Strategické koncepce NATO a Strategického kompasu EU – klíčových dokumentů, které obě organizace přijaly na nejvyšší úrovni v roce 2022. Bezpečnostní strategie zachovává soulad se Strategickým rámcem Česká republika 2030, který zastřešuje strategickou vizi a dlouhodobé cíle rozvoje Česka jako celek.
  3. Základní hodnotový a právní rámec Bezpečnostní strategie představuje ústavní pořádek České republiky, zejména Ústava České republiky, Listina základních práv a svobod a ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, v platném znění a zákony navazující na ústavní pořádek České republiky. Pramenem jsou i spojenecké a další mezinárodní závazky vycházející z členství České republiky v Organizaci Severoatlantické smlouvy (NATO), Evropské unii (EU), Organizaci spojených národů (OSN) a Organizaci pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE).
  4. Bezpečnostní strategie převážně zachovává etablovanou strukturu dokumentů z let 2003, 2011 a 2015. Její logikou je zasazení relativně stabilních bezpečnostních zájmů do dramaticky se měnícího bezpečnostního prostředí. Z této konfrontace pak vyplývá aktuální strategie prosazování bezpečnostních zájmů, která v obecné rovině poukazuje na hlavní nástroje tohoto úsilí. Naopak konkrétní zadání pro další koncepční práci přináší nově zařazená kapitola Oblasti strategické pozornosti.
  5. Napříč dokumentem je kladen důraz na celovládní a celospolečenský přístup, kdy se každý občan svou měrou, přístupem a chováním podílí na zajišťování bezpečnosti. Velký důraz je proto kladen na srozumitelnost Bezpečnostní strategie.
  6. Východiska bezpečnostní politiky se zakládají na trvalých demokratických hodnotách a principech. V jejich středu zůstává bezpečnost jednotlivce a ochrana jeho lidských práv a základních svobod.
  7. Bezpečnost jednotlivce předpokládá dobře fungující státní instituce, veřejnou správu a systém krizového řízení a ochrany obyvatelstva. Zásadním způsobem k ní přispívá společenská odolnost a spoluodpovědnost občanů za vlastní i sdílenou bezpečnost. Bezpečnost státu je úzce svázána s bezpečností všech jeho obyvatel. Bez aktivního přičinění a zájmu obyvatel nelze bezpečnostní politiky úspěšně realizovat. Bezpečnost

Česka a jeho občanů v současnosti nelze zajistit odděleně od bezpečnosti členských států EU a mimo systém kolektivní obrany NATO.

8. Úkolem vlády České republiky (vláda), orgánů státní správy, základních a ostatních složek integrovaného záchranného systému a orgánů všech územních samosprávných celků je zajišťovat bezpečnost obyvatel, obranu svrchovanosti a územní celistvosti země a zachování náležitostí demokratického právního státu. **Institucionálním nástrojem pro dosažení těchto cílů je komplexní, funkční a odolný bezpečnostní systém**, který předvídá a průběžně se přizpůsobuje aktuální bezpečnostní situaci v Česku i ve světě. Tento systém je založen na úzké spolupráci všech jeho aktérů a dále na spolupráci s občanskou společností, akademickým i soukromým sektorem.
9. Jednotlivé oblasti a aspekty bezpečnosti je v současném bezpečnostním prostředí třeba vnímat a řešit propojeně. Nelze oddělovat vnitřní a vnější bezpečnost, bezpečnost v reálném a online prostoru či bezpečnost státu, společnosti a jednotlivce.
10. Česko spojuje svoji bezpečnost s aktivní účastí v systému kolektivní obrany NATO opírajícím se o silnou transatlantickou vazbu, stejně jako s rozvojem všech oblastí Společné bezpečnostní a obranné politiky EU. Členství v mezinárodních organizacích z České republiky nesnímá její prvotní odpovědnost za vlastní obranu a bezpečnost. Bezpečnostní zájmy je navíc často nezbytné chránit i daleko za hranicemi České republiky.
11. Česko dává i nadále přednost aktivnímu předcházení ozbrojeným konfliktům. Jeho součástí je koncept odstrašení stejně jako preventivní diplomacie. V případě vypuknutí krize či ozbrojeného konfliktu usiluje o řešení politickými a diplomatickými prostředky. Pokud selžou, může Česko – v souladu s ústavním pořádkem, zákony, principy Charty OSN a v rámci spojeneckých závazků a solidarity – použít sílu k ochraně svých životních a v případě nutnosti i strategických zájmů. Česko upřednostňuje součinnost v rámci mezinárodních organizací a uskupení států, které podporují mírové řešení konfliktů, kolektivní přístup k bezpečnosti a obraně a vzájemně výhodnou hospodářskou a technologickou spolupráci.
12. **Ekonomická bezpečnost, včetně energetické, surovinové, potravinové a obchodní politiky**, je neoddělitelnou součástí národní bezpečnosti a nezbytným základem pro fungování hospodářského systému a státu. Zajištění ekonomické bezpečnosti lze docílit jen s ohledem na strategický rámec členství v EU a NATO a za aktivní, čitelné a strategicky opodstatněné mezinárodní angažovanosti. Současně zásadně roste role státu při předcházení vzniku ekonomických závislostí, jež mohou mít významné bezpečnostní dopady. Ekonomická bezpečnost je založena na bezpečném a inovativním vnitřním ekonomickém prostředí, zachování a rozvoji strategických průmyslových sektorů a odolnosti infrastruktury, otevřenosti mezinárodní obchodní a investiční spolupráce s důvěryhodnými partnery, stejně jako na zajištění bezpečných, dostupných a spolehlivých dodávek surovin, technologií a jiných relevantních vstupů **včetně tvorby a udržování strategických rezerv státu**.
13. Mění se bezpečnostní prostředí, a to i v souvislosti se změnou klimatu, vytváří tlak na posilování odolnosti společnosti jako celku a vyžaduje adaptaci bezpečnostního systému na nové hrozby. Česko za tímto účelem vytváří vhodné podmínky pro prevenci, připravenost a odezvu na mimořádné události a krizové situace, a podporuje rozvoj integrovaného záchranného systému, ochrany obyvatelstva a krizového řízení.
14. Bezpečnostní systém musí reagovat na všechny typy hrozeb a kvalita jeho odezvy je podmíněna neustálým rozvojem schopností jednotlivých částí. Nezbytným předpokladem bezpečnosti a obranyschopnosti České republiky je ekonomicky silný,

technologicky vyspělý a inovativní průmysl, zapojený do diverzifikované mezinárodní spolupráce se spolehlivými partnery, který disponuje dostatečnými výrobními kapacitami a schopnostmi, jakož i přístupem k surovinám a technologiím, aby dokázal zásobovat organizace klíčové pro zajišťování obrany a bezpečnosti v míru, krizi i konfliktu.

- **Úlohy Správy státních hmotných rezerv vyplývající z Bezpečnostní strategie ČR 2023**

1. Spolupráce mezi členskými státy EU, NATO a dalšími spojenci je zásadní pro zvyšování bezpečnosti, odolnosti a transparentnosti provázaného hospodářského prostředí a čelení společným hrozbám ekonomické bezpečnosti. V jejím rámci je důležitá koordinace zejména při **zajišťování energetické, surovinové a potravinové bezpečnosti, včetně adekvátní úrovně strategických rezerv státu**, při budování odolnosti a ochraně kritické infrastruktury, včetně kritické informační infrastruktury; při prověřování zahraničních investic a dodavatelů do oblasti kritické infrastruktury, při harmonizaci vnímání rizik, při podpoře a uchování schopností a výrobních kapacit strategických odvětví včetně obranného průmyslu s vazbou na systém státních hmotných rezerv. Spolupráce s členskými státy NATO a EU je důležitá i při **podpoře a uchování schopností a výrobních kapacit strategických odvětví včetně obranného průmyslu**. Přispívá ke snižování kritických závislostí ve strategických sektorech ekonomiky a k posilování různorodých a odolných dodavatelských řetězců. Prostředkem je diverzifikace snižující závislost na omezeném množství zdrojů.
2. Nezastupitelnou roli v obranném úsilí má průmyslová základna, a především domácí obranný průmysl. Průmyslové kapacity a technologické inovace patří mezi základní předpoklady obranyschopnosti. Podpora dodávek materiálu ze strany českého obranného a bezpečnostního průmyslu pro potřeby ozbrojených sil a dalších bezpečnostních složek je nezbytným opatřením k prosazování bezpečnostních zájmů Česka. **Nezbytnou součástí podpory a uchování schopností a výrobních kapacit obranného průmyslu, potřebných pro průběžné doplňování zásob a zajištění mobilizačních dodávek, je tvorba a udržování státních hmotných rezerv. V souladu s potřebami alianční kolektivní obrany a odstrašení věnuje systém státních hmotných rezerv pozornost odpovídajícímu zajištění ropných produktů a jejich skladbě jak ve prospěch ozbrojených sil a bezpečnostních sborů České republiky, tak spojeneckých sil v rámci jejich zabezpečení na území Česka.**
3. **Zajištění potravinové bezpečnosti** je nezbytné pro existenci fungující společnosti a podpory zdravého vývoje obyvatelstva. V rámci udržování racionální míry potravinové bezpečnosti stát zajišťuje, aby veškeré obyvatelstvo Česka mělo přístup k dostatečnému množství cenově dostupných potravin, které jsou výživné a zdravotně i hygienicky nezávadné. Pro dosažení a udržování racionální míry potravinové bezpečnosti stát podporuje rozvoj českého zemědělského a potravinářského řetězce. Za tímto účelem přijímá opatření hospodářské, diplomatické, ekologické i dozorové povahy. Úplná potravinová bezpečnost ve smyslu absolutní soběstačnosti je nedosažitelná. Na území Česka není možno vyprodukovat všechny základní zemědělské a potravinářské komodity v požadovaném množství. Pro dosažení co nejvyšší úrovně potravinové bezpečnosti se stát zaměřuje na komodity, jejichž produkce má v rámci přírodních a ekonomických podmínek Česka smysl. V tomto kontextu stát věnuje pozornost ochraně půdy před její degradací a záborem s cílem podpory biodiverzity a zadržení vody v krajině. **Stát bude prostřednictvím systému státních hmotných rezerv realizovat požadavky na změny stavů hmotných rezerv potravin pro zajištění výživy obyvatel v potravinových krizích.**

4. **Strategické rezervy pomohou odolávat důsledkům nepředvídatelných událostí. Zatímco se daří udržovat stav státních hmotných rezerv v operativní připravenosti, v kontextu nastalých situací musí dojít k přehodnocení objemu i výčtu rezervních položek. V zájmu zajištění plynulého chodu ekonomiky bude také nutné definovat motivační nástroje strategických zásob pro soukromý sektor a vlastních zásob pro fyzické osoby pro případ bezpečnostní krize či narušení dodavatelských řetězců.**
5. Vláda bude s tuzemskými firmami sdílet dostupné informace za účelem snižování rizika souvisejícího s působením na bezpečnostně rizikových trzích. V důsledku energetických přechodů, zvyšující se míry digitalizace a elektrifikace a nových výrobních trendů je strategickým cílem **významné rozšíření skladby strategických komodit v systému státních hmotných rezerv zejména pro zbrojní, ocelářský a bateriový průmysl, a pro další ekonomicky významné podniky Česka.**
6. **Zajištění energetické bezpečnosti** závisí nejen na diverzifikaci zdrojů, ale také na rozvoji národní i evropské přepravní infrastruktury pro energetické zdroje. Důležitým prvkem stabilizace dodávek bude vybudování infrastruktury pro konzistentní kapacitní přepravu zkapalněného plynu. Vláda vytváří předpoklady pro nahrazení dodávek ropy z Ruska pomocí ropovodu TAL rozšířením jeho kapacity v rámci projektu TAL Plus, případně ropovodu Adria pro využití terminálů v Jaderském moři a jižní větve ropovodu Družba pro dodávky přes terminály v Černém moři. **Je strategicky významné, aby i v systému státních hmotných rezerv převládaly druhy ropy alternativní k sirté ropě z Ruska.**

2. Charakterizujte jednotlivé krizové stavy, popište způsob jejich vyhlášení a návaznost na hospodářská opatření pro krizové stavy.

- Pojem „krizový stav“ je v právním řádu České republiky primárně definován zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) takto:
„krizovou situací mimořádná událost podle zákona o integrovaném záchranném systému²⁾, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu (dále jen „krizový stav“).“
- Vzhledem k tomu, že krizový zákon řeší pouze krizové situace, které nesouvisí se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením¹⁾ je nutné při komplexní definici pojmu krizový stav využít i ustanovení dalších právních předpisů, kterými jsou:
  1. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
„Parlament rozhoduje o vyhlášení válečného stavu, je-li Česká republika napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení.“
  2. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky
„Je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost, územní celistvost, demokratické základy České republiky nebo ve značném rozsahu vnitřní pořádek a bezpečnost, životy a zdraví, majetkové hodnoty nebo životní prostředí anebo je-li třeba plnit mezinárodní závazky o společné obraně, může se vyhlásit podle intenzity, územního rozsahu a charakteru situace nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav.“
- Systém hospodářských opatření pro krizové stavy je určen k zajištění potřebných materiálních zdrojů při vyhlášení jak nevojenských, tak vojenských krizových stavů. Proto pro účely zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy je použita následující definice pojmu krizový stav:
„Zákon upravuje přípravu hospodářských opatření pro stav nebezpečí²⁾, nouzový stav³⁾, stav ohrožení státu⁴⁾ a válečný stav⁵⁾ (dále jen "krizové stavy") a přijetí hospodářských opatření po vyhlášení krizových stavů.“
- Způsob a pravidla vyhlášení krizových stavů:
  1. **Stav nebezpečí**
    - vyhláší pro území kraje nebo jeho část hejtman kraje, v Praze primátor hl. m. Prahy (dále jen „hejtman“)
    - lze vyhlásit jen s uvedením důvodů, na nezbytně nutnou dobu, nejvýše 30 dnů
    - tuto dobu může hejtman prodloužit jen se souhlasem vlády
    - rozhodnutí o vyhlášení stavu nebezpečí musí obsahovat krizová opatření a jejich rozsah
    - změna krizových opatření musí být rovněž vyhlášena rozhodnutím
    - hejtman o vyhlášení stavu nebezpečí neprodleně informuje vládu, Ministerstvo vnitra, sousední kraje a další kraje, pokud mohou být krizovou situací dotčeny
    - rozhodnutí o stavu nebezpečí se vyhláší ve Věstníku právních předpisů kraje

¹⁾ Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky.

²⁾ § 3 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).

³⁾ Čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.

⁴⁾ Čl. 7 ústavního zákona č. 110/1998 Sb.

⁵⁾ Čl. 43 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

- rozhodnutí se zveřejňuje na úřední desce krajského úřadu a na úředních deskách obecních úřadů na území, kde je stav nebezpečí vyhlášen
- krajský úřad zveřejní rozhodnutí též dalšími způsoby v místě obvyklými, zejména prostřednictvím hromadných informačních prostředků a místního rozhlasu

2. Nouzový stav

- vyhláší vláda v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost
- nouzový stav se může vyhlásit jen s uvedením důvodů na určitou dobu (nejdéle na 30 dnů) a pro určité území (část nebo celé území ČR)
- vláda o vyhlášení nouzového stavu neprodleně informuje Poslaneckou sněmovnu, která může vyhlášení nouzového stavu zrušit
- hrozí-li nebezpečí z prodlení, může vyhlásit nouzový stav předseda vlády, v tomto případě vláda do 24 hodin od vyhlášení tento nouzový stav schválí nebo zruší
- nouzový stav nemůže být vyhlášen z důvodu stávky vedené na ochranu práv a oprávněných hospodářských a sociálních zájmů
- současně s vyhlášením nouzového stavu musí vláda vymezit, která práva stanovená ve zvláštním zákoně a v jakém rozsahu se v souladu s Listinou základních práv a svobod omezují a které povinnosti a v jakém rozsahu se ukládají (podrobnosti stanoví krizový zákon)
- je-li to potřeba k řešení krizové situace, lze po 30 dnech nouzový stav prodloužit jen po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny

3. Stav ohrožení státu

- vyhláší Parlament ČR na návrh vlády, pokud je bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy (k řešení „vojenských“ krizových situací, nebo k řešení „nevojenských“ krizových situací – souvisejících s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem)
- k přijetí usnesení je třeba souhlas nadpoloviční většiny všech poslanců a souhlas nadpoloviční většiny všech senátorů
- vyhláší se pro omezené nebo celé území ČR
- vláda je v době trvání stavu ohrožení státu oprávněna nařídit stejná krizová opatření jako za nouzového stavu a dále je oprávněna nařídit
  - omezení vstupu na území ČR osobám, které nejsou občany ČR
  - omezení držení a nošení střelných zbraní a střeliva
  - zvýšenou kontrolní činnost na úseku zabezpečení skladovaných střelných zbraní, střeliva, munice, výbušnin, jaderných materiálů a zdrojů ionizujícího záření, nebezpečných chemických látek, biologických agens a geneticky modifikovaných organismů

4. Válečný stav

- Parlament ČR rozhoduje o vyhlášení válečného stavu, je-li ČR napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení,
- k přijetí usnesení o vyhlášení válečného stavu jakož i k přijetí usnesení o účasti ČR v obranných systémech mezinárodní organizace, jíž je ČR členem, je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech poslanců a nadpoloviční většiny všech senátorů.

3. Pojednejte o úloze Správy státních hmotných rezerv v bezpečnostním systému České republiky, vyjmenujte a popište její kompetence a právní předpisy, ve kterých jsou uvedeny.

- Za dvě stěžejní oblasti působnosti Správy státních hmotných rezerv lze považovat:
  1. zajištění **věcných zdrojů** pro řešení krizových situací
  2. zajištění systému ropné bezpečnosti České republiky
- Pojem „věcný zdroj“ definuje Metodika pro vyžadování věcných zdrojů za krizové situace schválená usnesením vlády ze dne 7. prosince 2020 č. 1275, která do něj zahrnuje:
  - **věcné prostředky podle krizového zákona**, tj. movitá nebo nemovitá věc nebo poskytovaná služba,
  - **nezbytné dodávky** podle zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících předpisů, ve znění pozdějších předpisů, tj. výrobky, práce nebo služby, bez nichž nelze zajistit překonání krizových stavů,
  - **státní hmotné rezervy**, tj. pohotovostní zásoby, zásoby pro humanitární pomoc, hmotné rezervy a mobilizační rezervy.
- Dále Metodika zavádí pojem „věcný prostředek pro zajišťování obranu státu“, který definuje takto:
  - **věcnými prostředky pro zajišťování obranu státu** se pro účely Metodiky rozumí věcné zdroje, které jsou **součástí souboru vlastních věcných prostředků** státu a územních samosprávných celků, a **ostatní věcné prostředky** ve vlastnictví právnických nebo fyzických osob ...
- Působnost Správy upravují tři základní právní předpisy:
  1. zákon č.97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv
  2. zákon č.241/2000 Sb. o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů
  3. zákon č.189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nouzových zásobách ropy)
- **Tyto zákony upřesňují základní působnosti Správy státních hmotných rezerv takto:**
  - **Zákon č.97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv**

§ 1

(1) Správa státních hmotných rezerv (dále jen "Správa") je ústředním orgánem státní správy v oblastech hospodářských opatření pro krizové stavy a státních hmotných rezerv.

§ 3

Správa zabezpečuje financování hospodářských opatření pro krizové stavy a financování, obměnu, záměnu, půjčku, uvolnění, nájem, prodej, skladování, ochraňování a kontrolu státních hmotných rezerv a podle požadavků krizových plánů i jejich pořizování. Správa plní další úkoly stanovené zvláštním právním předpisem. Tyto činnosti zajišťuje v součinnosti s ostatními ústředními orgány státní správy.

§ 3a

(1) Na základě podnětu Ministerstva vnitra Správa jménem České republiky převezme movitý majetek, který je v době krizových stavů České republiky darován v rámci zahraniční humanitární pomoci. Počínaje dnem jeho převzetí je Správa příslušná s tímto majetkem hospodařit a začlenit jej podle jeho účelu do příslušné kategorie státních hmotných rezerv.

§ 4a

Správa může v souvislosti s řešením mimořádné události poskytnout pro potřeby základních složek integrovaného záchranného systému při provádění záchranných a likvidačních prací nebo při plnění úkolů ochrany obyvatelstva v nezbytném rozsahu státní hmotné rezervy formou jejich bezúplatného použití. Správa tak může učinit pouze na základě žádosti Ministerstva vnitra, krajského úřadu nebo hasičského záchranného sboru kraje. Po ukončení záchranných a likvidačních prací nebo plnění úkolů ochrany obyvatelstva musí být nespotřebované státní hmotné rezervy Správě vráceny. Spotřebované státní hmotné rezervy musí být Správě nahrazeny složkou integrovaného záchranného systému, které byly poskytnuty. Ustanovení § 14 odst. 7, § 19 odst. 1, § 19b, 19c, 21 až 23 a 27 zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích se nepoužijí.

§ 4b

(1) O použití státních hmotných rezerv po ukončení krizového stavu k odstraňování následků krizové situace a k podpoře činností souvisejících s obnovou území postiženého krizovou situací rozhoduje vláda na návrh předsedy Správy.

§ 4c

Správa může v souvislosti s prováděním mimořádných veterinárních opatření nebo v souvislosti s provedením porážky nebo usmrcení většího počtu hospodářských zvířat v případě jejich nemoci, vyčerpání nebo zranění poskytnout pro potřeby Státní veterinární správy v nezbytném rozsahu státní hmotné rezervy formou jejich bezúplatného použití. Správa tak může učinit pouze na základě žádosti Ministerstva zemědělství.

§ 4d

Správa může na základě žádosti Ministerstva zemědělství nebo Ministerstva životního prostředí v souvislosti s vyhlášením stavu nedostatku vody poskytnout pro potřeby správního úřadu, orgánu územní samosprávy nebo hasičských záchranných sborů v nezbytném rozsahu pohotovostní zásoby formou jejich bezúplatného použití.

§ 4e

Správa může při nařízení mimořádných opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku poskytnout

- a) orgánu ochrany veřejného zdraví nebo
- b) organizační složce státu, která je poskytovatelem zdravotních služeb

v nezbytném rozsahu státní hmotné rezervy formou jejich bezúplatného použití. Správa tak může učinit pouze na základě žádosti Ministerstva zdravotnictví. Po ukončení provádění mimořádných opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku musí být nespotřebované státní hmotné rezervy Správě vráceny. Spotřebované státní hmotné rezervy musí být Správě nahrazeny ústředním správním úřadem, do jehož oblasti působnosti spadají subjekty podle věty první.

§ 4f

Správa může v souvislosti s řešením mimořádné události k nahrazení zdroje elektrické energie poskytnout pro potřeby základních složek integrovaného záchranného systému při provádění záchranných a likvidačních prací nebo při plnění úkolů ochrany obyvatelstva v nezbytném rozsahu státní hmotné rezervy formou jejich bezúplatného použití. Správa tak může učinit pouze na základě požadavku Ministerstva průmyslu a obchodu. Po ukončení záchranných a likvidačních prací nebo plnění úkolů ochrany obyvatelstva musí být nespotřebované státní hmotné rezervy Správě vráceny. Spotřebované státní hmotné rezervy musí být Správě nahrazeny složkou integrovaného záchranného systému, které byly poskytnuty. Ustanovení § 14 odst. 7, § 19 odst. 1, § 19b, 19c, 21 až 23 a § 27 zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích se nepoužijí.

§ 4g

Správa může v souvislosti s prováděním obnovy dodávek elektrické energie při předcházení stavu nouze nebo za stavu nouze poskytnout pro potřeby subjektů kritické infrastruktury v nezbytném rozsahu státní hmotné rezervy formou jejich bezúplatného použití. Správa tak může učinit pouze na základě požadavku Ministerstva průmyslu a obchodu. Po ukončení činností v rámci předcházení stavu nouze nebo za stavu nouze musí být nespotřebované státní hmotné rezervy Správě vráceny. Spotřebované státní hmotné rezervy musí být Správě nahrazeny subjektem kritické infrastruktury, kterému byly poskytnuty.

§ 4h

Správa může při nařízení mimořádných opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku poskytnout kraji v nezbytném rozsahu státní hmotné rezervy formou jejich bezúplatného použití. Správa tak může učinit pouze na základě žádosti příslušného kraje a rozhodnutí vedoucího ústředního správního úřadu, na základě jehož požadavku byly státní hmotné rezervy vytvořeny. Po ukončení provádění mimořádných opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku musí být nespotřebované státní hmotné rezervy Správě vráceny. Spotřebované státní hmotné rezervy musí být Správě nahrazeny krajem, kterému byly poskytnuty. Ustanovení § 14 odst. 7, § 19 odst. 1, § 19b, 19c, 21 až 23 a § 27 zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích se nepoužijí.

§ 4i

Správa může v souvislosti s plněním úkolů k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti poskytnout útvarům Policie České republiky v nezbytném rozsahu státní hmotné rezervy formou jejich bezúplatného použití. Správa tak může učinit pouze na základě požadavku Ministerstva vnitra. Po ukončení plnění úkolů k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti musí být nespotřebované státní hmotné rezervy Správě vráceny. Spotřebované státní hmotné rezervy musí být Správě nahrazeny Policií České republiky. Ustanovení § 14 odst. 7, § 19 odst. 1, § 19b a 19c zákona o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích se nepoužijí.

➤ **Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů**

- plní úkoly stanovené pro ústřední správní úřady (ÚSÚ) paragrafem 6 zákona
- zajišťuje systém vzdělávání pracovníků správních úřadů a dodavatelů mobilizačních dodávek v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy
- zajišťuje tvorbu SHR podle požadavků krizových plánů ÚSÚ
- rozhoduje o složení zásob pro humanitární pomoc

- zajišťuje uvolnění SHR pro řešení krizových situací
  - v systému hospodářské mobilizace zajišťuje prokazatelně nezbytné materiální prostředky, případně finanční úhradu přípravy mobilizační dodávky, včetně úhrady za uchování výrobních schopností a rezervaci dle § 6 zákona č. 97/1993 Sb.
  - jmenuje a odvolává subjekty hospodářské mobilizace
  - podle požadavků ÚSÚ zajišťuje výstavbu nových objektů infrastruktury k zajištění hospodářských opatření pro krizové stavy a jejich údržbu
  - kontroluje správní úřady, subjekty hospodářské mobilizace a dodavatele mobilizačních a nezbytných dodávek v celém rozsahu přípravy plánovaných hospodářských opatření pro krizové stavy a prověřuje jejich plnění a účinnost. Kontroluje rovněž využívání finančních prostředků přidělených z její rozpočtové kapitoly právníkům a podnikajícím fyzickým osobám zapojeným do systému hospodářských opatření pro krizové stavy
- **Zákon č.189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nouzových zásobách ropy)**
- vytváří a udržuje nouzové zásoby ropy a ropných produktů
  - předkládá vládě návrh na vyhlášení a odvolání stavu ropné nouze (předseda Správy)
  - za stavu ropné nouze předkládá vládě Návrh na použití nouzových zásob (předseda Správy)
  - provádí jedenkrát ročně kontrolu kvality a množství nejméně 30 % nouzových zásob
  - kontroluje správní úřady, orgány krajů a orgány obcí s rozšířenou působností v celém rozsahu přípravy a realizace opatření podle § 5 odst. 1 písm. h)
  - plní další úkoly podle § 9 zákona

4. Charakterizujte podle účelu jednotlivé druhy státních hmotných rezerv a popište způsob jejich tvorby a pravidla použití za krizových situací a mimo ně.

- **Druhy státních hmotných rezerv (SHR):** (vymezeny a definovány zákonem č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv).

1. Hmotné rezervy (HR)

- tvoří je vybrané základní suroviny, materiály, polotovary a výrobky,
- určeny pro zajištění obranyschopnosti a obrany státu, pro odstraňování následků krizových situací a pro ochranu životně důležitých hospodářských zájmů státu.

2. Mobilizační rezervy (MR)

- tvoří je vybrané základní suroviny, materiály, polotovary, výrobky, stroje a jiné majetkové hodnoty,
- určeny pro zajišťování mobilizačních dodávek.

3. Pohotovostní zásoby (PZ)

- tvoří je vybrané základní materiály a výrobky,
- určeny zejména k zajištění nezbytných dodávek pro podporu obyvatelstva, činnosti havarijních služeb a hasičských záchranných sborů po vyhlášení krizových stavů, v systému nouzového hospodářství, kterou nelze zajistit obvyklým způsobem,
- určeny dále také pro materiální humanitární pomoc poskytovanou do zahraničí.

4. Zásoby pro humanitární pomoc (ZHP)

- tvoří je vybrané základní materiály a výrobky,
- určeny k bezplatnému poskytnutí fyzické osobě vážně materiálně postižené po vyhlášení krizových stavů.

- **Tvorba SHR**

- SHR pořizuje Správa státních hmotných rezerv
- tvorba SHR vychází z krizových plánů
- základní dokument pro tvorbu SHR:
„Plán vytváření a udržování státních hmotných rezerv k zajištění bezpečnosti ČR“ (PVU SHR)
  - o zpracovává ho SSHR na základě požadavků ústředních správních úřadů (ÚSÚ),
  - o schvaluje ho vláda, po projednání ve Výboru pro civilní nouzové plánování a Bezpečnostní radě státu,
  - o zpracovává se na dvouleté období,

1. **Tvorba HR** (§ 5 zákona č. 97/1993 Sb.)

Na základě požadavků krizových plánů zpracovává Správa návrhy zejména na:

- a) seznam položek hmotných rezerv, jejich minimální limit a orientační cílový stav,
- b) uvolňování hmotných rezerv a podmínky pro jeho provádění,
- c) záměnu položek hmotných rezerv pod minimální limit včetně stanovení podmínek jejího provedení.

Návrh schvaluje vláda. O těchto svých rozhodnutích informuje vláda Parlament.

Vláda může zmocnit Správu k prodeji nebo likvidaci hmotných rezerv přesahujících minimální limit, jež neslouží svému účelu. Pokud vláda nestanoví jinak, může Správa provést záměnu hmotných rezerv přesahujících minimální limit.

2. **Tvorba MR** (§ 11 vyhlášky č. 498/2000 Sb.)

- jelikož jsou MR určeny pro zajištění mobilizačních dodávek, uplatnit na SSHR požadavek na tvorbu MR může pouze objednatel mobilizační dodávky (tj. resorty, které řídí ozbrojené síly a ozbrojené bezpečnostní sbory = ÚSÚ pro ozbrojené síly (MO) a ÚSÚ pro ozbrojené bezpečnostní sbory (MV, MF, MS).

- SSHR požadavek projedná a v případě odsouhlasení ho zpracuje do PVU SHR.
- 3. **Tvorba PZ** (§ 10 zákona č. 241/2000 Sb., a § 3 prováděcí vyhlášky č. 498/2000 Sb.)
  - požadavek na tvorbu PZ na SSHR uplatňuje věcně příslušný ÚSÚ, pokud prokazatelně nemůže zajistit nezbytnou dodávku v rámci své působnosti,
  - provádí tak v návaznosti na analýzu předpokládaného dopadu krizové situace na celé území ČR.
- 4. **Tvorba ZHP**
  - tvorba ZHP vychází z krizového plánu SSHR,
  - věcně příslušným ústředním správním úřadem pro ZHP je SSHR.
- **Použití SHR**
  - I. **použití SHR za vyhlášeného krizového stavu**
    - SHR jsou určeny k použití primárně po vyhlášení krizových stavů,
    - vláda rozhoduje o bezplatném použití SHR dle § 5 zákona 241/2000 Sb.,
    - způsob použití jednotlivých druhů se následně liší dle druhu SHR.

Použití HR

    - HR se použijí pro zajištění obranyschopnosti a obrany státu, pro odstraňování následků krizových situací či pro ochranu životně důležitých zájmů státu,
    - jejich použití se řídí usnesením (rozhodnutím) vlády k použití SHR.

Použití MR

    - MR se použijí za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu k zajištění příslušné mobilizační dodávky,
    - jejich použití se řídí usnesením (rozhodnutím) vlády k použití opatření systému hospodářské mobilizace (§ 5, písm. c) zákona č.241/2000 Sb.).

Použití PZ (§ 11 zákona č. 241/2000 Sb.)

    - o použití PZ rozhoduje vedoucí ÚSÚ, na základě jehož požadavku byly PZ vytvořeny,
    - SSHR poskytne PZ příjemci, kterým může být správní úřad, orgán územní samosprávy nebo sbor či služba podle § 10 odst. 1 písm. b) zákona č. 241/2000 Sb.,
    - příjemce je oprávněn poskytnout PZ fyzické nebo právnické osobě nebo jiné organizační složce státu,
    - poskytnuté PZ, mimo zásob, které byly spotřebovány, je příjemce povinen vrátit do 60 dnů po zrušení krizového stavu,
    - po této lhůtě je příjemce oprávněn užívat poskytnuté PZ pouze na základě smlouvy uzavřené se SSHR.

Použití ZHP (§ 12 zákona č. 241/2000 Sb.)

    - o vydání ZHP rozhoduje předseda SSHR na základě požadavku hejtmána nebo starosty obce s rozšířenou působností,
    - přidělení ZHP fyzickým osobám vážně materiálně postiženým krizovou situací zajišťuje hejtmán nebo starosta ORP, kterým byly poskytnuty,
    - vydané ZHP se neuhrazují ani nevracejí.
  - II. **použití SHR mimo krizový stav**
    - A. použít SHR je možné při splnění zákonných podmínek i mimo krizový stav v těchto případech:
      - pro řešení mimořádné události (§ 4a zákona č. 97/1993 Sb.),
      - k odstraňování následků krizové situace po ukončení krizového stavu (§ 4b zákona č. 97/1993 Sb.),
      - k podpoře činností souvisejících s obnovou území po ukončení krizového stavu (§ 4b zákona č. 97/1993 Sb.),

- pro provádění mimořádných veterinárních opatření nebo v souvislosti s provedením porážky nebo usmrcení většího počtu hospodářských zvířat v případě jejich nemoci, vyčerpání nebo zranění (§ 4c zákona č. 97/1993 Sb.),
- v souvislosti s vyhlášením stavu nedostatku vody (§ 4d zákona č. 97/1993 Sb.),
- při nařízení mimořádných opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku poskytnout orgánu ochrany veřejného zdraví nebo státní příspěvkové organizaci, která je poskytovatelem zdravotních služeb (§ 4e zákona č. 97/1993 Sb.),
- v souvislosti s řešením mimořádné události k nahrazení zdroje elektrické energie (§ 4f zákona č. 97/1993 Sb.),
- v souvislosti s prováděním obnovy dodávek elektrické energie při předcházení stavu nouze nebo za stavu nouze (§ 4g zákona č. 97/1993 Sb.),
- při nařízení mimořádných opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku poskytnout kraji (§ 4h zákona č. 97/1993 Sb.),
- v souvislosti s plněním úkolů k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti (§ 4i zákona č. 97/1993 Sb.).

Použití SHR pro řešení mimořádné události (§ 4a zákona č. 97/1993 Sb.)

- SSHR může poskytnout SHR v souvislosti s řešením mimořádné události za těchto podmínek:
  - SHR budou poskytnuty pro potřeby základních složek IZS,
  - základní složky IZS provádějí záchranné a likvidační práce nebo plní úkoly ochrany obyvatelstva,
  - SSHR tak může učinit pouze na základě požadavku MV, krajského úřadu nebo HZS kraje,
  - SHR budou poskytnuty bezúplatně, ale nespotřebované SHR musí být vráceny a spotřebované SHR nahrazeny složkou IZS, které byly poskytnuty.

Použití SHR po ukončení krizového stavu (§ 4b zákona č. 97/1993 Sb.)

- o použití SHR po ukončení krizového stavu rozhoduje vláda na návrh předsedy SSHR,
- SHR je možné použít k odstraňování následků krizové situace a k podpoře činností souvisejících s obnovou území postiženého krizovou situací,
- poskytnuté SHR, s výjimkou těch, které byly spotřebovány, je příjemce povinen vrátit do 60 dnů po zrušení krizového stavu. Po této lhůtě je oprávněn užívat poskytnuté SHR pouze na základě smlouvy uzavřené se SSHR, a to za podmínek stanovených vládou.

Použití HR

- SSHR poskytne bezúplatně hmotné rezervy na základě požadavku věcně příslušného ÚSÚ k užívání nebo je předá do spotřeby nebo trvalého využití příjemci, kterým mohou být správní úřad, orgán územní samosprávy, základní složky IZS nebo Armáda ČR.

Použití PZ

- obdobný postup jako za krizového stavu, souhlas s použitím PZ ale vydává vedoucí ÚSÚ, na základě jehož požadavku byly vytvořeny, po dohodě s předsedou SSHR
- příjemci mohou být správní úřad, orgán územní samosprávy, základní složky IZS nebo Armáda ČR.

Použití ZHP

- stejný postup jako za krizového stavu.

Použití SHR pro provádění mimořádných veterinárních opatření nebo v souvislosti s provedením porážky nebo usmrcení většího počtu hospodářských zvířat v případě jejich nemoci, vyčerpání nebo zranění (§ 4c zákona č. 97/1993 Sb.).

- SSHR může poskytnout SHR v souvislosti s prováděním mimořádných veterinárních opatření za těchto podmínek:
  - o SHR budou poskytnuty pro potřeby Státní veterinární správy,
  - o SSHR tak může učinit pouze na základě požadavku MZe,
  - o SHR budou poskytnuty bezúplatně, ale nespotřebované SHR musí být vráceny a spotřebované státní hmotné rezervy musí být Správě nahrazeny Státní veterinární správou.

Použití PZ v souvislosti s vyhlášením stavu nedostatku vody (§ 4d zákona č. 97/1993 Sb.).

- SSHR může poskytnout PZ v souvislosti s vyhlášením stavu nedostatku vody za těchto podmínek:
  - o PZ budou poskytnuty pro potřeby správního úřadu, orgánu územní samosprávy nebo hasičských záchranných sborů,
  - o SSHR tak může učinit pouze na základě požadavku MZe nebo MŽP,
  - o PZ budou poskytnuty bezúplatně
  - o Poskytnuté PZ je příjemce povinen vrátit Správě do 60 dnů od jejich poskytnutí. Po této lhůtě je příjemce oprávněn užívat poskytnuté PZ pouze na základě smlouvy uzavřené se Správou, popřípadě zápisu pořízeného se Správou.

Použití SHR při nařízení mimořádných opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku (§ 4e zákona č. 97/1993 Sb.).

- SSHR může poskytnout SHR v souvislosti s řešením mimořádných opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku za těchto podmínek:
  - o SHR budou poskytnuty
    - a) orgánu ochrany veřejného zdraví nebo
    - b) státní příspěvkové organizaci, která je poskytovatelem zdravotních služeb,
  - o SSHR tak může učinit pouze na základě požadavku MZ,
  - o SHR budou poskytnuty bezúplatně, ale nespotřebované SHR musí být vráceny a spotřebované státní hmotné rezervy musí být Správě nahrazeny ústředním správním úřadem, do jehož oblasti působnosti spadají orgány ochrany veřejného zdraví nebo organizační složka státu, která je poskytovatelem zdravotních služeb.

Použití SHR v souvislosti s řešením mimořádné události k nahrazení zdroje elektrické energie (§ 4f zákona č. 97/1993 Sb.).

- SSHR může v souvislosti s řešením mimořádné události k nahrazení zdroje elektrické energie poskytnout SHR pro potřeby základních složek integrovaného záchranného systému při provádění záchranných a likvidačních prací nebo při plnění úkolů ochrany obyvatelstva v nezbytném rozsahu:
  - o SSHR tak může učinit pouze na základě požadavku MPO,
  - o SHR budou poskytnuty bezúplatně, ale nespotřebované SHR musí být vráceny a spotřebované státní hmotné rezervy musí být Správě nahrazeny složkou integrovaného záchranného systému, které byly poskytnuty.

Použití SHR v souvislosti s prováděním obnovy dodávek elektrické energie při předcházení stavu nouze nebo za stavu nouze (§ 4g zákona č. 97/1993 Sb.).

- SSHR může v souvislosti s prováděním obnovy dodávek elektrické energie při předcházení stavu nouze nebo za stavu nouze poskytnout SHR pro potřeby subjektů kritické infrastruktury v nezbytném rozsahu:
  - o SSHR tak může učinit pouze na základě požadavku MPO,
  - o SHR budou poskytnuty bezúplatně, ale nespotřebované SHR musí být Správě vráceny a spotřebované státní hmotné rezervy musí být Správě nahrazeny subjektem kritické infrastruktury, kterému byly poskytnuty.

- SHR se poskytují v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích (týká se např. výpůjček a pronájmů)

Použití SHR při nařízení mimořádných opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku (§ 4h zákona č. 97/1993 Sb.).

- SSHR může při nařízení mimořádných opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku poskytnout kraji v nezbytném rozsahu SHR:
  - SSHR tak může učinit pouze na základě žádosti příslušného kraje a rozhodnutí vedoucího ústředního správního úřadu, na základě jehož požadavku byly státní hmotné rezervy vytvořeny,
  - SHR budou poskytnuty bezúplatně,
  - po ukončení provádění mimořádných opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku musí být nespotřebované SHR vráceny a spotřebované státní hmotné rezervy musí být Správě nahrazeny krajem, kterému byly poskytnuty.

Použití SHR v souvislosti s plněním úkolů k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti (§ 4i zákona č. 97/1993 Sb.).

- SSHR může v souvislosti s plněním úkolů k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti poskytnout útvarům Policie České republiky v nezbytném rozsahu SHR:
  - SSHR tak může učinit pouze na základě požadavku MV,
  - SHR budou poskytnuty bezúplatně,
  - po ukončení plnění úkolů k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti musí být nespotřebované SHR Správě vráceny a spotřebované státní hmotné rezervy musí být Správě nahrazeny Policií ČR.

B. V ostatních případech lze SHR použít pouze v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích (týká se např. výpůjček a pronájmů).

5. Kdo v České republice vyhláší stav ropné nouze, jaká opatření mohou být přijímána k omezení spotřeby ropy a ropných produktů, které správní úřady se na kontrole dodržování těchto opatření podílejí a které orgány se podílejí na zavedení opatření k omezení spotřeby ropy a ropných produktů.

- Stav ropné nouze vyhláší, podle zákona č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, vláda ČR formou nařízení. Ta svým nařízením stav ropné nouze i odvolává. Návrh na vyhlášení a odvolání stavu ropné nouze předkládá vládě předseda SSHR.
- K omezení spotřeby ropy a ropných produktů mohou být přijata tato opatření:
  - omezit maximální rychlosti jízdy motorových vozidel na pozemních komunikacích,
  - omezit používání některých druhů, kategorií a tříd silničních motorových vozidel v určitých dnech nebo pro určitý druh přepravy,
  - omezit nebo zakázat ve stanovených dnech používání silničních motorových vozidel se sudými nebo lichými koncovými čísly státních poznávacích značek,
  - omezit používání drážních motorových vozidel,
  - omezit obchodní leteckou dopravu, letecké práce a další letecké činnosti,
  - omezit otevírací doby čerpacích stanic a zakázat prodej pohonných hmot do nádob,
  - stanovit regulační opatření pro čerpání zásob ropy a ropných produktů u rozhodujících dodavatelů,
  - zavést přidělový systém, nebo
  - dočasně omezit nebo zakázat vývozy ropy a ropných produktů.(§ 4 a § 5 zákona č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy).
- Na kontrole dodržování těchto opatření se podílí:
  - Policie České republiky,
  - Drážní úřad,
  - Úřad pro civilní letectví,
  - Česká obchodní inspekce,
  - Celní správa České republiky,
  - SSHR - v celém rozsahu přípravy a realizace opatření souvisejících se zavedením přidělového systému,
  - Krajský úřad - kontroluje orgány obcí s rozšířenou působností v celém rozsahu přípravy a realizace opatření souvisejících se zavedením přidělového systému.(§ 8 zákona č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy).
- Na přípravě a zavedení opatření k omezení spotřeby ropy a ropných produktů se podílejí orgány krajů a orgány obcí s rozšířenou působností, které zajišťují připravenost správního obvodu kraje a správního obvodu obce s rozšířenou působností k realizaci přidělového systému
(odst. 1 písm. h § 5 zákona č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy).

6. Jaká je působnost Správy státních hmotných rezerv v oblasti nouzových zásob ropy a ropných produktů a řešení stavů ropné nouze a se kterými mezinárodními organizacemi Správa státních hmotných rezerv v těchto oblastech úzce spolupracuje.

- SSHR je jediným ústředním správcem nouzových zásob v České republice,
- zajišťuje vytváření, udržování a použití nouzových zásob,
- navrhuje vládě opatření v případě výrazného omezení nabídky na světovém ropném trhu, které by mohlo mít nepříznivé následky pro Českou republiku, v případě mezinárodního rozhodnutí, za hrozícího stavu ropné nouze nebo za stavu ropné nouze,
- provádí roční přepočty podle výše nouzových zásob a z něj plynoucí dosažení stanovené výše nouzových zásob,
- předkládá Komisi a Mezinárodní energetické agentuře (IEA – International Energy Agency) statistický přehled o stavu zásob ropy a ropných produktů vypracovaný podle jejich požadavků; tyto přehledy předkládá též Ministerstvu průmyslu a obchodu,
- neprodleně informuje Komisi a Mezinárodní energetickou agenturu, jakož i Ministerstvo průmyslu a obchodu, o každém hrozícím nebo skutečném poklesu nouzových zásob pod povinné minimum s uvedením důvodu takového poklesu a o opatřeních, která byla přijata ke zpětnému doplnění nouzových zásob včetně plánovaného termínu dosažení jejich plné výše,
- pro případ stavu ropné nouze a pro případ závažného narušení dodávek zpracovává plán a související organizační opatření, podle kterých bude Česká republika postupovat, a informuje Komisi na její žádost o těchto plánech a opatřeních,
- plní úkoly v oblasti nouzových zásob a hospodaření s nimi, které pro Českou republiku vyplývají z Dohody o mezinárodním energetickém programu,
- přijímá opatření k zajištění fyzické přístupnosti nouzových zásob,
- může přenést se souhlasem vlády na stanovené období úkoly, týkající se ochraňování nouzových zásob, na hospodářské subjekty v jiných členských státech Evropské unie nebo ústřední správce zásob v jiných členských státech Evropské unie,
- navrhuje vládě opatření k omezení spotřeby ropy a ropných produktů a postup spolupráce s hromadnými sdělovacími prostředky,
- v případě, že nebude udržovat minimální úroveň specifických zásob, zašle Komisi do konce prvního měsíce roku, k němuž se vztahuje, zprávu obsahující opatření přijatá za účelem zajištění a ověření dostupnosti nouzových zásob a seznam právních předpisů upravujících kontrolu použití těchto zásob,
- zastupuje Českou republiku v koordinační skupině pro ropu a ropné produkty, v příslušných výborech a skupinách Mezinárodní energetické agentury a v rámci své působnosti v oblasti nouzových zásob též v ostatních integračních seskupeních a mezinárodních organizacích,
- vede trvale aktualizovaný seznam nouzových zásob. Způsob vedení seznamu nouzových zásob a statistických výkazů a pravidla pro vypracování statistických výkazů o úrovni nouzových zásob a předkládání těchto výkazů Komisi a Mezinárodní energetické agentuře stanoví prováděcí právní předpis,
- SSHR úzce spolupracuje s Evropskou komisí (EU) a Mezinárodní energetickou agenturou,
- (zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy).

7. Vymezte pojem subjekt hospodářské mobilizace, popište jeho práva a povinnosti, vyjmenujte hlavní činnosti související s jeho jmenováním a odvoláním.

- **Vymezení pojmu subjekt hospodářské mobilizace (subjekt HM)** - Subjektem HM může být jmenován pouze podnikatelský subjekt, který je podle § 6 odst. 5 vyhlášky č. 498/2000Sb., (dále jen „vyhlášky“), dodavatelem MD, tzn., že má s objednatelem MD uzavřenou smlouvu na MD podle § 13 odst. 2 zákona č. 241/2000 Sb., (dále jen „zákon“) nebo dodavatelem ND v systému NH, který ND v souladu s § 16 odst. 1 věty druhé zákona zajišťuje pro stav ohrožení státu a válečný stav.
  - Definice pojmu „subjekt HM“ je uvedena v § 2 zákona č. 222/1999 Sb. o zajišťování obrany ČR.
  - Subjektem HM může být podle § 14 odst. 2 vyhlášky jmenován i poddodavatel MD. Doporučení jmenovat poddodavatele MD subjektem HM dává objednateli MD finální dodavatel MD.
- **Práva a povinnosti** - Subjekt HM je osvobozen od povinnosti poskytnout věcné prostředky stanovené zvláštním právním předpisem (§ 19 zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky) a je oprávněn v souladu s plánem opatření hospodářské mobilizace požadovat pro své zaměstnance zajišťující mobilizační dodávku zproštění mimořádné služby (§ 49 zákona č. 218/1999 Sb., o rozsahu branné povinnosti a o vojenských správních úřadech (branný zákon).
  - Další práva a povinnosti SHM jsou upraveny i v dalších zákonech např. zákon č. 235/2004 o dani z přidané hodnoty, zákon č. 353/2003 o spotřebních daních, vyhláška č. 80/2010 o stavu nouze v elektroenergetice a o obsahových náležitostech havarijního plánu.
  - Subjekt hospodářské mobilizace uplatní v době před vyhlášením krizových stavů u územně příslušného krajského úřadu požadavek na zajištění pracovních sil a věcných prostředků nezbytných pro splnění mobilizační dodávky.
- **Hlavní činnosti související s jeho jmenováním a odvoláním** - Řízení o jmenování subjektu HM zahajuje SSHR na základě návrhu předaného objednatelem MD, v případě § 16 odst. 1 věty druhé zákona na základě návrhu věcně příslušného ÚSÚ.
  - Řízení o odvolání subjektu HM zahajuje SSHR na základě návrhu objednatele MD (věcně příslušného ÚSÚ) předloženého podle § 14 odst. 5 vyhlášky. Důvody pro odvolání subjektu HM upravuje § 16 odst. 4 zákona.
  - Jmenování a odvolání subjektu HM se provádí podle § 16 odst. 2 zákona rozhodnutím předsedy SSHR. Subjektu HM vydá SSHR podle § 16 odst. 3 zákona osvědčení o jmenování.
  - Postup při jmenování a odvolání subjektu HM upravuje § 14 vyhlášky č. 498/2000 Sb.
    - 1) Objednatel mobilizační dodávky navrhuje jmenovat subjektem hospodářské mobilizace dodavatele mobilizační dodávky, který splňuje kritéria podle § 13 vyhlášky a podal za tím účelem objednateli písemnou žádost nebo se jmenováním

vyslovil písemný souhlas. Žádost nebo souhlas dodavatele o jmenování subjektem hospodářské mobilizace přiloží objednatel k návrhu jako jeho součást.

- 2) Dodavatel mobilizační dodávky může objednateli mobilizační dodávky doporučit, aby subjektem hospodářské mobilizace byl jmenován také poddodavatel.
- 3) K návrhu na jmenování subjektu hospodářské mobilizace objednatel mobilizační dodávky připojí výpis z obchodního rejstříku nebo oprávnění k podnikání navrhovaného subjektu, který nebude starší 3 měsíců.
- 4) **Objednatel mobilizační dodávky** v souladu s ustanovením § 16 odst. 4 zákona může **navrhnout odvolání** subjektu hospodářské mobilizace.
- 5) Návrhy na jmenování a odvolání subjektu hospodářské mobilizace předává objednatel mobilizační dodávky bez zbytečného odkladu Správě státních hmotných rezerv.
- 6) O každém rozhodnutí týkajícím se jmenování nebo odvolání subjektu hospodářské mobilizace Správa státních hmotných rezerv písemně vyrozumí objednatele mobilizační dodávky.

8. Vyjmenujte orgány krizového řízení České republiky podle jednotlivých úrovní a charakterizujte úlohu Hasičského záchranného sboru kraje při zpracování a aktualizaci plánů nezbytných dodávek na úrovni ústředních správních úřadů a orgánů územních samosprávných celků.

- Orgány krizového řízení vymezuje Hlava II zákona č. 240/2000 Sb., zákona o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) takto:
  1. vláda
  2. ministerstva a jiné ústřední správní úřady
  3. Česká národní banka
  4. orgány kraje a další orgány s působností na území kraje
  5. orgány obce s rozšířenou působností
  6. orgány obce
- Hasičské záchranné sbory kraje podle ustanovení § 15 krizového zákona zpracovávají krizový plán kraje i krizový plán obce s rozšířenou působností. Plán nezbytných dodávek je podle ustanovení § 15 nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) nedílnou součástí krizových plánů orgánů krizového řízení všech stupňů, kterým zákon ukládá tyto plány zpracovávat. Zákon č. 241/2000 Sb. sice upřesňuje, že zpracovatelem Plánu nezbytných dodávek kraje a Plánu nezbytných dodávek obce s rozšířenou působností jsou příslušné krajské úřady resp. obecní úřady obcí s rozšířenou působností, ale východiskem pro zpracování Plánů nezbytných dodávek jsou, podle ustanovení § 1, odst. 1 vyhlášky č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy, požadavky vyplývající z postupů pro řešení konkrétních druhů hrozcících krizových situací identifikovaných v analýze ohrožení krizových plánů. Zpracovatelem těchto analýz, které tvoří základní část všech krizových plánů je v případě krizového plánu kraje a krizového plánu obce s rozšířenou působností hasičský záchranný sbor kraje. Tímto je dána role hasičského záchranného sboru kraje při zpracování a aktualizaci plánů nezbytných dodávek orgánů územních samosprávných celků.
- Další nezastupitelná role hasičského záchranného kraje při zpracování a aktualizaci plánů nezbytných dodávek orgánů krizového řízení všech stupňů vychází z ustanovení § 15, odst. 2 krizového zákona, podle kterého je hasičský záchranný sbor kraje jediným orgánem krizového řízení, který je oprávněn **vyžadovat informace** za účelem přípravy na krizové situace, tj. mimo jiné za účelem zpracování krizových plánů všech stupňů. Tomuto ustanovení samozřejmě podléhá i proces zpracování plánů nezbytných dodávek.

§ 15

(2) Hasičský záchranný sbor kraje je oprávněn za účelem přípravy na krizové situace vyžadovat, shromažďovat a evidovat údaje o

a) kapacitách zdravotnických, ubytovacích a stravovacích zařízení,

b) předmětu a rozsahu činnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob v oblasti výroby a služeb, výrobních programech a výrobních kapacitách, rozsahu zásob surovin, polotovarů a hotových výrobků, počtech zaměstnanců a jejich kvalifikaci,

- c) počtech zaměstnanců ve výrobních provozech a počtech osob bydlících v místech předpokládané evakuace,
- d) množství, složení a umístění vyráběných, používaných nebo skladovaných nebezpečných látek,
- e) množství zadržené vody ve vodních nádržích,
- f) počtech a typech dopravních, mechanizačních a výrobních prostředků ve vlastnictví právnických nebo fyzických osob a druzích vyrobené nebo zachycené přírodní energie,
- g) uspořádání vnitřních prostorů výrobních objektů, popřípadě jiných objektů důležitých pro řešení krizových situací, vodovodech, kanalizacích, produktovodech a energetických sítích,
- h) stavbách určených k ochraně obyvatelstva při krizových situacích, k zabezpečení záchranných prací, ke skladování materiálu civilní ochrany a k ochraně a ukrytí obsluh důležitých provozů,
- i) výměrách pěstovaných zemědělských plodin a druhu a počtu zemědělských zvířat chovaných právnickými nebo fyzickými osobami, pokud tyto údaje jsou nezbytné pro zpracování krizových plánů pro přípravu a řešení krizových situací.

9. Pojednejte o hospodářských opatřeních pro krizové stavy, charakterizujte jednotlivé součásti včetně působnosti vlády a ústředních správních úřadů při jejich zajišťování. Pro které krizové stavy a pro koho jsou určena.

• **Pojem - § 2 odst. 1 písm. a) zák. č. 241/2000 Sb.**

„pro účely tohoto zákona se rozumí HOPKS organizační, materiální nebo finanční opatření přijímané správním úřadem (tj. orgány uvedenými v § 1 odst. 2 písm. b) zák. č. 241/2000 Sb.) v krizových stavech (§ 1 odst. 1 zák. č. 241/2000 Sb.) pro zabezpečení nezbytné dodávky výrobků, prací a služeb, bez níž nelze zajistit překonání krizových stavů“.

• **Zákon stanoví pravomoc - § 1 odst. 2 zák. č. 241/2000 Sb.**

a) vlády,

b) ústředních správních úřadů, ČNB, krajských úřadů (KÚ), obecních úřadů obce s rozšířenou působností (ORP) – (dále jen „správní úřad“),

c) orgánů územních samosprávních celků,

při přípravě a přijetí HOPKS. Stanoví též práva a povinnosti FO a PO při přípravě a přijetí HOPKS.

• **Pro které krizové stavy jsou HOPKS určena - § 1 odst. 1 zák. č. 241/2000 Sb.**

Pro stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu a válečný stav.

Rovněž i mimo krizový stav – v rozsahu uvedeném v § 4a až 4i zák. č. 97/1993 Sb.

• **K čemu jsou HOPKS určena - § 3 odst. 1 zák. č. 241/2000 Sb.**

a) HOPKS jsou určena k uspokojení základních potřeb FO na území ČR umožňující přežití krizových stavů bez těžké újmy na zdraví,

b) pro podporu činnosti ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů, havarijních služeb a zdravotnické záchranné služby,

c) pro podporu výkonu státní správy.

• **Systém HOPKS zahrnuje pět součástí - § 4 zák. č. 241/2000 Sb.:**

a) systém nouzového hospodářství (§ 10 - 12),

b) systém hospodářské mobilizace (§ 13 - 17),

c) použití státních hmotných rezerv (§ 18),

d) výstavbu a údržbu infrastruktury (§ 19),

e) regulační opatření (§ 20 - 23).

- Systém HOPKS ve svých pěti základních složkách vytváří ucelený a kompaktní systém zajišťování potřebných věcných zdrojů pro řešení všech typů krizových situací, který je možné využít i pro řešení situací mimo krizové stavy v rozsahu uvedeném v § 4a až 4i zák. č. 97/1993 Sb.).

• **Charakteristika jednotlivých součástí:**

a) **Systém nouzového hospodářství - § 10 - 12 zák. č. 241/2000 Sb.**

- Je určen k zajištění nezbytných dodávek potřebných k uspokojení základních životních potřeb obyvatelstva, k podpoře činnosti záchranných sborů, havarijních služeb, zdravotnické záchranné služby, PČR a k podpoře výkonu státní správy.

- Vychází z požadavku, aby zajištění potřebných věcných zdrojů probíhalo, pokud možno, způsobem obvyklým v období mimo krizové situace.
- Prioritním zdrojem potřebných věcných zdrojů jsou věcné prostředky a služby ve vlastnictví podnikatelů, které mohou být za podmínek stanovených zákonem využity pro řešení krizových situací.
- Pokud KÚ ve svém správním obvodu nenalezne dodavatele ND, uplatní požadavek na její zajištění u věcně příslušného ÚSÚ. Pokud ani ten nemůže zajistit ND, požádá SSHR o vytvoření PZ, o uhrazení nákladů na uchování výrobních schopností nebo rezervováním dle § 6 zákona č. 97/1993 Sb. O použití PZ pak rozhoduje vedoucí ÚSÚ, na základě jehož požadavku byly PZ vytvořeny.

b) Systém hospodářské mobilizace - § 13 - 17 zák. č. 241/2000 Sb.

- Je určen k zajištění potřebných mobilizačních dodávek pro ozbrojené síly a ozbrojené bezpečnostní sbory, ty jsou dodávány za stavu ohrožení státu a za válečného stavu od podnikatelské sféry v České republice. Realizace mobilizační dodávky je zajištěna smlouvou mezi objednatelem a dodavatelem mobilizační dodávky.
- Zajištění potřebných věcných zdrojů může být řešeno také systémem opatření pro přípravu jejich výroby v objemech a termínech stanovených základními plánovacími dokumenty.

c) Použití státních hmotných rezerv - § 18 zák. č. 241/2000 Sb., a zák. č. 97/1993 Sb.

- § 4 zák. č. 97/19993:

Státní hmotné rezervy jsou vytvářeny na základě požadavků krizových plánů a člení se na hmotné rezervy, mobilizační rezervy, pohotovostní zásoby, zásoby pro humanitární pomoc. Tvorba SHR je součástí krizových plánů.

Hmotné rezervy tvoří vybrané základní suroviny, materiály, polotovary a výrobky. Jsou určeny pro zajištění obranyschopnosti a obrany státu, pro odstraňování následků krizových situací a pro ochranu životně důležitých hospodářských zájmů státu.

Pohotovostní zásoby tvoří vybrané základní materiály a výrobky, určené k zajištění nezbytných dodávek pro podporu obyvatelstva, činnosti havarijních služeb a hasičských záchranných sborů po vyhlášení krizových stavů, v systému nouzového hospodářství, které nelze zajistit obvyklým způsobem, a pro materiální humanitární pomoc poskytovanou do zahraničí.

Zásoby pro humanitární pomoc tvoří vybrané základní materiály a výrobky určené po vyhlášení krizových stavů k bezplatnému poskytnutí fyzické osobě vážně materiálně postižené.

Mobilizační rezervy tvoří vybrané základní suroviny, materiály, polotovary, výrobky, stroje a jiné majetkové hodnoty určené pro zajišťování mobilizačních dodávek.

Použití SHR:

I. za vyhlášeného krizového stavu (zák. č. 241/2000 Sb.)

- SHR jsou určeny k použití primárně po vyhlášení krizových stavů,
- vláda musí rozhodnout o jejich použití dle § 5 zák. č. 241/2000 Sb.,
- způsob použití jednotlivých druhů se následně liší dle druhu SHR.

II. mimo krizový stav je možné při splnění zákonných podmínek uvedených v § 4a až 4i zák. č. 97/1993 Sb.:

- pro řešení mimořádné události (§ 4a zákona č. 97/1993 Sb.),
- k odstraňování následků krizové situace po ukončení krizového stavu (§ 4b zákona č. 97/1993 Sb.),
- k podpoře činností souvisejících s obnovou území po ukončení krizového stavu (§ 4b zákona č. 97/1993 Sb.),
- pro provádění mimořádných veterinárních opatření nebo v souvislosti s provedením porážky nebo usmrcení většího počtu hospodářských zvířat v případě jejich nemoci, vyčerpání nebo zranění (§ 4c zákona č. 97/1993 Sb.),
- v souvislosti s vyhlášeným stavem nedostatku vody (§ 4d zákona č. 97/1993 Sb.),
- při nařízení mimořádných opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku (§ 4e zákona č. 97/1993 Sb.),
- v souvislosti s řešením mimořádné události k nahrazení zdroje elektrické energie (§ 4f zákona č. 97/1993 Sb.),
- v souvislosti s prováděním obnovy dodávek elektrické energie při předcházení stavu nouze nebo za stavu nouze (§ 4g zákona č. 97/1993 Sb.),
- při nařízení mimořádných opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku (§ 4h zákona č. 97/1993 Sb.),
- v souvislosti s plněním úkolů k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti (§ 4i zákona č. 97/1993 Sb.).

III. v ostatních případech lze SHR použít v souladu se **zák. č. 219/2000 Sb.**, o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích (týká se např. výpůjček a pronájmů).

d) Výstavba a údržba infrastruktury - § 19 zák. č. 241/2000 Sb.

- Požadavky na výstavbu nezbytné infrastruktury vyplývají z krizových plánů orgánů krizového řízení.
- Výstavbou infrastruktury je pokryta ta část požadavků na věcné zdroje, která má infrastrukturní charakter.
- Požadavek na novou výstavbu a údržbu infrastruktury uplatní věcně příslušný ústřední správní úřad u Správy státních hmotných rezerv způsobem a v termínech, které jsou totožné se systémem uplatnění požadavku na tvorbu státních hmotných rezerv.
- Údržbu objektů infrastruktury zajišťuje správní úřad, který k nim má příslušnost hospodařit nebo vlastník.
- Zákon stanoví, že infrastrukturou k přípravě a přijetí hospodářských opatření pro krizové stavy jsou:
  1. stavby určené pro účely hospodářských opatření pro krizové stavy ve vlastnictví České republiky, k nimž má příslušnost hospodařit správní úřad,
  2. stavby sloužící pro účely hospodářských opatření pro krizové stavy, k nimž má Česká republika zřízeno věcné břemeno a které jsou ve vlastnictví právnických nebo podnikajících fyzických osob,
  3. technické zabezpečení staveb podle bodu 1 vnitřní rozvody inženýrských a telekomunikačních sítí, počínaje přípojkou k veřejnému rozvodu těchto sítí,
  4. technologické vybavení staveb podle bodu 1,
  5. pozemní komunikace, dráhy, přístavy a letiště sloužící pro dopravní obsluhu staveb podle bodu 1.

e) Regulační opatření - § 20 - 23 zák. č. 241/2000 Sb.

- Jsou připravena jako opatření systému HOPKS pro období, kdy dopady krizové situace znemožní normální způsob výroby a distribuce zboží potřebného zejména

pro uspokojení základních životních potřeb obyvatelstva na území postiženém krizovou situací.

- Účelem regulačních opatření je snížit spotřebu nedostatkových surovin, výrobků a služeb nebo usměrnit spotřebu a dodávky v případech, kdy krizová situace nabývá takového rozsahu, že běžné ekonomické nástroje nejsou dostatečně účinné. Jedná se o výjimečná opatření, která mohou být nařízena jen v případě, že účinku s nimi spojeného nelze dosáhnout jinak. Mohou být nařízena jen na nezbytně nutnou dobu a zrušena musí být nejpozději při zrušení krizových stavů.

- **Působnost vlády a ÚSÚ při zajišťování HOPKS**

- **§ 5 odst. 1** zák. č. 241/2000 Sb. – **Vláda** v systému HOPKS rozhoduje o:
  - a) bezplatném použití státních hmotných rezerv,
  - b) použití regulačních opatření,
  - c) použití opatření systému hospodářské mobilizace.
- **§ 5 odst. 2** zák. č. 241/2000 Sb. – **Vláda a SSHR**
  - Vláda schvaluje Plán vytváření a udržování SHR k zajištění bezpečnosti ČR.
  - Plán připravuje a vládě jednou za 2 roky předkládá SSHR na základě podkladů, které si vyžádá od ÚSÚ. SSHR předloží vládě návrh aktualizace Plánu v kratším intervalu, než je uveden výše, pokud pro to existují závažné důvody.
- **§ 6 odst. 1** zák. č. 241/2000 Sb. – **ÚSÚ** v systému HOPKS:
  - a) zpracovává koncepci HOPKS svého odvětví,
  - b) zpracovává PND,
  - c) uplatňuje požadavky na vytvoření SHR u SSHR,
  - d) kontroluje přípravu HOPKS u PO a PFO zapojených do systému nouzového hospodářství nebo hospodářské mobilizace,
  - e) odpovídá za přípravu činností umožňující uskutečnění RO,
  - f) podílí se na dalším profesním vzdělávání v oblasti HOPKS.
- **§ 6 odst. 2** zák. č. 241/2000 Sb. – **ÚSÚ** v systému HOPKS dále zajišťuje nezbytnou dodávku:
  - a) kterou KÚ nemůže zajistit v rámci svého správního obvodu,
  - b) jejíž význam přesahuje správní obvod kraje nebo
  - c) jedná-li se o podporu činnosti ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů, havarijních služeb nebo zdravotnické záchranné služby zřízených v okruhu jeho působnosti.

10. Objasněte kompetence a činnosti orgánů kraje a obce s rozšířenou působností při zajišťování připravenosti kraje a správního obvodu obce s rozšířenou působností v systému hospodářských opatření pro krizové stavy.

• **Kompetence a činnosti orgánů kraje při zajišťování připravenosti kraje v systému HOPKS**

§ 7 odst. 1 zák. č. 241/2000 Sb. - **Hejtman kraje** zajišťuje připravenost kraje v systému HOPKS (ostatní orgány se na této připravenosti podílejí). Za tímto účelem hejtman:

- a) řídí a kontroluje přípravu a provedení HOPKS,
- b) zajišťuje přidělení zásob pro humanitární pomoc,
- c) nařizuje regulační opatření podle § 21.

§ 7 odst. 2 zák. č. 241/2000 Sb. - **KÚ** v systému HOPKS:

- a) zpracovává plán nezbytných dodávek (PND) kraje s využitím PND obcí s rozšířenou působností (ORP), jejichž zpracování koordinuje,
- b) zabezpečuje ND k uspokojení základních životních potřeb obyvatel kraje,
- c) zajišťuje činnosti umožňující přijetí regulačních opatření (RO).

§ 7 odst. 3 zák. č. 241/2000 Sb. - **Na území hl. m. Prahy** plní úkoly krajského úřadu v systému HOPKS Magistrát hl. m. Prahy.

• **Kompetence a činnosti orgánů ORP při zajišťování připravenosti ORP v systému HOPKS**

§ 8 odst. 1 zák. č. 241/2000 Sb. - **Starosta ORP** zajišťuje připravenost správního obvodu ORP v systému HOPKS (ostatní orgány ORP se na této připravenosti podílejí).

§ 8 odst. 2 zák. č. 241/2000 Sb. - **ORP** v systému HOPKS

- a) zpracovává PND ORP,
- b) plní úkoly uložené krajským úřadem (KÚ),
- c) zajišťuje činnosti umožňující přijetí RO.

§ 8 odst. 3 zák. č. 241/2000 Sb. - **Na území hl. m. Prahy** plní úkoly ORP v systému HOPKS úřad městské části stanovené Statutem hl. m. Prahy.

§ 8 odst. 4 zák. č. 241/2000 Sb. - **Starosta městské části hl. m. Prahy** má v systému HOPKS stejné pravomoci jako starosta ORP.

11. Charakterizujte „systém nouzového hospodářství“, jaký právní předpis ho upravuje a popište způsob tvorby a použití zásob pro humanitární pomoc.

SYSTEM NOUZOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

- **Umožňuje zabezpečit ND za všech krizových stavů způsobem obvyklým pro období mimo krizové stavy. Při jejich zajišťování se počítá s racionálním využitím běžně dostupných zdrojů, to znamená, již existujících dodavatelských kapacit, jako součásti běžného hospodářského života státu (§ 10 - § 12 zákona č. 241/2000 Sb. a § 1 – § 3 vyhlášky č. 498/2000 Sb.).**
  - **Systém nouzového hospodářství zabezpečuje, aby nezbytné dodávky:**
    - a) k uspokojení základních potřeb fyzických osob na území České republiky umožňující přežití krizových stavů bez těžké újmy na zdraví,
    - b) pro podporu činnosti ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů, havarijních služeb a zdravotnické záchranné služby,
    - c) pro podporu výkonu státní správy,probíhaly způsobem obvyklým pro období mimo krizové stavy.
Do systému můžeme zahrnout **prvky institucionální a souhrn věcných opatření:**
- Institucionální prvky:**
- ÚSÚ, KÚ a OÚ ORP
  - dodavatelé ND (právnícké a podnikající fyzické osoby – PPF0)
- Souhrn věcných opatření:**
- plány ND (zpracovává ÚSÚ, KÚ a OÚ ORP),
  - nezbytné dodávky,
  - pohotovostní zásoby a zásoby pro humanitární pomoc,
  - zabezpečení uchování výrobních schopností,
  - rezervování dle § 6 zákona č. 97/1993 Sb.
- Podrobný popis systému nouzového hospodářství je uveden v první části textu okruhu č. 15 těchto studijních materiálů.

ZPŮSOB TVORBY A POUŽITÍ ZÁSOB PRO HUMANITÁRNÍ POMOC

- **Zásoby pro humanitární pomoc (dále také „ZHP“)** jsou vytvářeny v systému státních hmotných rezerv a jsou součástí systému nouzového hospodářství.
- Pojem „zásoby pro humanitární pomoc“ je definován v **zákoně č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv**. Tvoří je vybrané základní materiály a výrobky určené po vyhlášení krizových stavů (nově i při mimořádné události a pro odstraňování následků krizových situací) k bezplatnému poskytnutí fyzické osobě vážně materiálně postižené.

TVORBA ZHP

- Systém tvorby ZHP je diametrálně odlišný od systému tvorby všech ostatních složek státních hmotných rezerv. Zákon svěřuje odpovědnost za jejich tvorbu výhradně SSHR, která je v tomto případě odpovědná za jejich účelnou skladbu i množství.
- Základním dokumentem pro jejich tvorbu je **krizový plán SSHR, který je poté rozpracován v dokumentu „Plán vytváření a udržování státních hmotných rezerv k zajištění bezpečnosti ČR“**. Tento je zpracovaný na základě požadavků ústředních správních úřadů a SSHR ho předkládá vládě ČR ke schválení každé dva roky.

- Současný objem a struktura zásob pro humanitární pomoc je výsledkem vývoje názorů na jejich množství a složení, které se utvářely nejen na základě předchozích zkušeností z řešení krizových situací, ale i závěrů z pravidelných jednání s MV - GŘ HZS ČR a krajskými úřady.

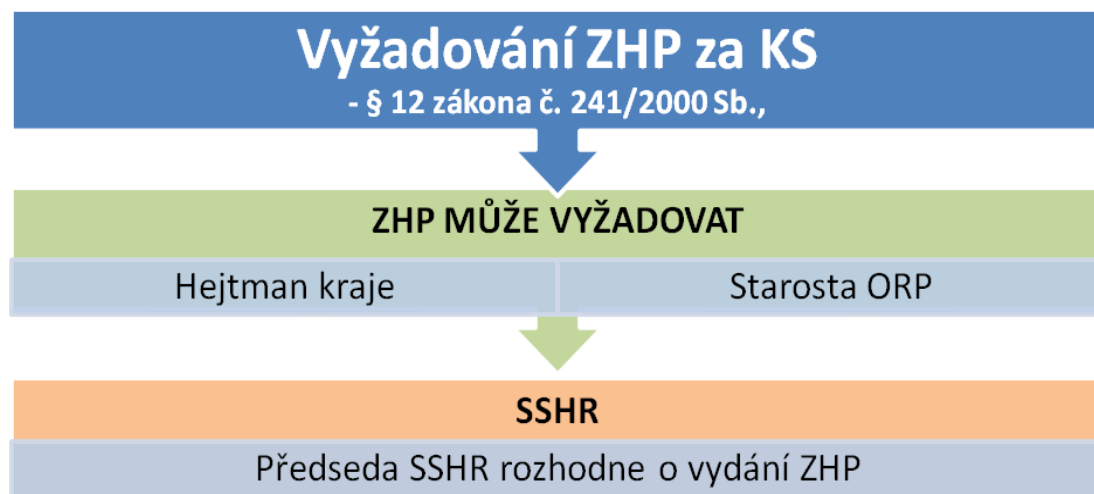
POUŽITÍ ZHP

- Přidělení zásob pro humanitární pomoc fyzickým osobám vážně postiženým krizovou situací zajišťuje hejtman nebo starosta obce s rozšířenou působností, kterému byly ZHP poskytnuty. Vydané ZHP se neuhrazují, ani nevracejí.
- Doprava ZHP na místo určení podle požadavků krizových štábů je realizována silami a prostředky SSHR v rámci systému určeného pro přepravu státních hmotných rezerv za krizových stavů. SSHR garantuje za krizového stavu dodání zásob pro humanitární pomoc na místo určení nejpozději do 24 hodin od obdržení požadavku.

A) Použití ZHP po vyhlášení krizového stavu

Použití ZHP pro období po **vyhlášení a v době trvání krizových stavů** je vymezeno zákonem č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a Metodikou pro vyžadování věcných zdrojů za krizové situace. O vydání zásob pro humanitární pomoc za krizového stavu rozhoduje předseda SSHR na základě požadavku hejtmana nebo starosty obce s rozšířenou působností.

Obrázek č. 1 - Způsob vyžadování ZHP za KS dle § 12 zákona č. 241/2000 Sb.

B) Použití mimo krizový stav v případech:

a) Použití ZHP při řešení mimořádné události

Zákona č. 97/1993 Sb. v § 4a umožňuje, aby SSHR mohla poskytnout, v souvislosti s řešením mimořádné události pro potřeby základních složek integrovaného záchranného systému při provádění záchranných a likvidačních prací nebo při plnění úkolů ochrany obyvatelstva, v nezbytném rozsahu státní hmotné rezervy (včetně ZHP) formou bezúplatného použití. A to na základě žádosti Ministerstva vnitra, krajského úřadu nebo hasičského záchranného sboru kraje rozhodnutím předsedy SSHR.

- b) **Použití ZHP po ukončení krizového stavu k odstraňování následků krizové situace a k podpoře činností souvisejících s obnovou území postiženého krizovou situací**

Dle zákona č. 97/1993 Sb., § 4b, může na návrh předsedy SSHR rozhodnout vláda, na základě žádosti hejtmana nebo starosty obce s rozšířenou působností, o bezúplatném poskytnutí zásob pro humanitární pomoc k užívání nebo k předání do spotřeby, **k odstraňování následků krizové situace a k podpoře činností souvisejících s obnovou území postiženého krizovou situací.**

- c) **Použití ZHP pro provádění mimořádných veterinárních opatření nebo v souvislosti s provedením porážky nebo usmrcení většího počtu hospodářských zvířat v případě jejich nemoci, vyčerpání nebo zranění**

Dle zákona č. 97/1993 Sb., § 4c může SSHR poskytnout SHR na základě žádosti MZe pro potřeby Státní veterinární správy v souvislosti s prováděním mimořádných veterinárních opatření nebo v souvislosti s provedením porážky nebo usmrcení většího počtu hospodářských zvířat v případě jejich nemoci, vyčerpání nebo zranění.

- d) **Použití ZHP při nařízení mimořádných opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku**

Dle zákona č. 97/1993 Sb., § 4e může SSHR při nařízení mimořádných opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku poskytnout SHR (tedy i ZHP) pouze na základě žádosti MZ pro potřeby orgánu ochrany veřejného zdraví nebo státní příspěvkové organizaci, která je poskytovatelem zdravotních služeb.

- e) **Použití ZHP v souvislosti s řešením mimořádné události k nahrazení zdroje elektrické energie**

Dle zákona č. 97/1993 Sb., § 4f může SSHR v souvislosti s řešením mimořádné události k nahrazení zdroje elektrické energie poskytnout SHR (tedy i ZHP) pouze na základě požadavku MPO pro potřeby základních složek IZS.

- f) **Použití ZHP v souvislosti s prováděním obnovy dodávek elektrické energie při předcházení stavu nouze nebo za stavu nouze**

Dle zákona č. 97/1993 Sb., § 4g může SSHR v souvislosti s prováděním obnovy dodávek elektrické energie při předcházení stavu nouze nebo za stavu nouze poskytnout SHR (tedy i ZHP) pouze na základě požadavku MPO pro potřeby subjektů kritické infrastruktury.

- g) **Použití ZHP při nařízení mimořádných opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku**

Dle zákona č. 97/1993 Sb., § 4h může SSHR při nařízení mimořádných opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku poskytnout SHR (tedy i ZHP) pouze na základě žádosti příslušného kraje a rozhodnutí vedoucího ÚSÚ, na základě jehož požadavku byly SHR vytvořeny.

- h) **Použití ZHP v souvislosti s plněním úkolů k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti**

Dle zákona č. 97/1993 Sb., § 4i může SSHR v souvislosti s plněním úkolů k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti poskytnout SHR (tedy i ZHP) pouze na základě požadavku MV útvarům Policie České republiky.

Pozn.: ZHP v případě § 4d zákona č. 97/1993 Sb. nelze použít, protože toto ustanovení řeší použití PZ.

12. Vysvětlete pojem "nezbytná dodávka", jaký právní předpis ho upravuje, a popište způsob zajištění nezbytných dodávek, pro které nebyl nalezen dodavatel ve správním obvodu kraje.

- Nezbytnou dodávkou (dále také „ND“) se rozumí dodávka výrobků, prací a služeb, bez níž nelze zajistit překonání krizového stavu. Slouží k:
  - uspokojení základních životních potřeb obyvatelstva,
  - podpoře činnosti záchranných sborů, havarijních služeb, zdravotnické záchranné služby a Policie ČR,
  - podpoře výkonu státní správy.
- ND hradí ten orgán krizového řízení, který o ní rozhodl.
- Pojem „nezbytná dodávka“ upravuje zákon č. 241/2000 Sb., o HOPKS.
- Zajištění ND jsou orgány krizového řízení povinny předem plánovat. ND jsou primárně zajišťovány způsobem obvyklým pro období **mimo** krizové stavy.
- Základním dokumentem pro plánování ND je Plán nezbytných dodávek (dále jen „PND“), který je součástí operativní části krizového plánu. K plánování ND je určen informační systém Argis (§ 27b zákona 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy).
- Potřebu ND stanoví správní úřad na základě sil a prostředků stanovených v postupech pro řešení konkrétních druhů hrozících krizových situací identifikovaných v analýze ohrožení.
- Pokud krajský úřad ve svém správním obvodu nenalezne dodavatele ND, uplatní požadavek na její zajištění u věcně příslušného ústředního správního úřadu, tzn. u toho ústředního správního úřadu, kterému zvláštní právní předpis, např. kompetenční zákon, svěřuje v daném okruhu působnost. Žádost předkládá písemně s uvedením požadovaných technických parametrů, konkrétního použití nezbytné dodávky a důsledků jejího nezajištění.
- Základním způsobem zabezpečení ND **za** krizového stavu je využití zdrojů, které se nacházejí ve vlastnictví podnikatelských subjektů a jsou používány k jejich běžné komerční činnosti. Pouze v případě, kdy tyto zdroje, co do množství nebo druhu nepostačují k řešení krizových situací, vytváří odpovídající zdroj stát v systému státních hmotných rezerv pořízením pohotovostních zásob, uhrazením nákladů na uchování výrobních schopností nebo rezervováním dle § 6 zákona č. 97/1993 Sb.

13. Vysvětlete pojem „plán nezbytných dodávek,“ co tvoří jeho obsah a popište způsob jeho zpracování a využití.

- Plán nezbytných dodávek je součástí operativní části krizového plánu a základním dokumentem pro plánování nezbytných dodávek v systému nouzového hospodářství.
- Zpracovatelem plánu nezbytných dodávek je správní úřad (ústřední správní úřad, krajský úřad a obecní úřad obce s rozšířenou působností).
- **Účelem** zpracování plánu nezbytných dodávek je
  - stanovení potřeby nezbytných dodávek pro řešení jednotlivých druhů krizových situací,
  - nalezení vhodných zdrojů k jejich zajištění ve vlastnictví podnikatelských subjektů nebo
  - vytvoření odpovídajícího zdroje v systému státních hmotných rezerv.
- **Obsah** plánu nezbytných dodávek stanoví vyhláška č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění HOPKS.
- **Plán nezbytných dodávek obsahuje:**
  - **seznam požadovaných nezbytných dodávek** s uvedením názvu nezbytné dodávky, číselného označení podle číselníku nezbytných dodávek a požadovaného množství,
  - **přehled dodavatelů** každé nezbytné dodávky s uvedením identifikačních údajů o každém dodavateli a s údaji o nejvyšší možnosti každého dodavatele dodat předmět nezbytné dodávky,
  - **seznam nezajištěných nezbytných dodávek**, tzn. těch nezbytných dodávek, pro které nebyl nalezen dodavatel, s uvedením způsobu jejich řešení,
  - další (nepovinné) údaje, které správnímu úřadu umožní nezbytnou dodávku za krizových stavů zabezpečit.
- Je-li zpracovatelem plánu nezbytných dodávek ústřední správní úřad, zapracuje do něj také seznam položek pohotovostních zásob vytvořených na základě jeho návrhu Správy státních hmotných rezerv.
- Plán nezbytných dodávek správní úřady zpracovávají s využitím informačního systému Správy státních hmotných rezerv Argis postupem podle vyhlášky č. 498/2000 Sb.
- **Postup zpracování plánu nezbytných dodávek**
  - Správní úřad na základě výstupů z krizového plánu, tzn. na základě způsobu řešení předpokládaných krizových situací, sestaví seznam požadovaných nezbytných dodávek a ke každé nezbytné dodávce navrhne možné dodavatele.
  - Správní úřad postupem podle zvláštního právního předpisu (krizového zákona) vyžádá údaje o navržených dodavatelích a jejich možnostech dodat předmět nezbytné dodávky cestou HZS.
  - Pokud krajský úřad ve svém správním obvodu nenalezne dodavatele nezbytné dodávky, uplatní požadavek na její zajištění u věcně příslušného ústředního správního úřadu, tzn. u toho ústředního správního úřadu, kterému zvláštní právní předpis, např. kompetenční zákon, svěřuje v daném okruhu působnost.
  - Věcně příslušný ústřední správní úřad tento požadavek posoudí a prověří možnosti jeho zajištění na celém území státu. V případě, že dodavatele nenalezne nebo

požadavek nemůže zabezpečit v požadovaném rozsahu, uplatní u Správy státních hmotných rezerv požadavek na vytvoření pohotovostní zásoby, uhrazení nákladů na uchování výrobních schopností pro příslušného dodavatele nebo rezervováním dle § 6 zákona č. 97/1993 Sb.

- Správní úřady plány nezbytných dodávek průběžně aktualizují na základě změn v požadavcích na nezbytné dodávky a podle možností jejich zajištění ve správním obvodu nebo okruhu své působnosti.
- **Využití** plánu nezbytných dodávek
  - V době tzv. „předkrizové“ k získání přehledu o věcných zdrojích využitelných k překonání předpokládaných krizových situací a k zajištění těchto zdrojů (např. smluvnímu nebo vytvoření pohotovostní zásoby).
  - Při řešení krizových situací jako podklad a zdroj údajů k vyhledání požadovaných věcných zdrojů a jejich dodavatelů.

14. Co zabezpečuje systém hospodářské mobilizace, čím je tvořen, které dokumenty a na jakém stupni se zpracovávají. Popište jednotlivé etapy přípravy mobilizační dodávky, proces tvorby a použití mobilizačních rezerv.

Co zabezpečuje systém HM a čím je tvořen

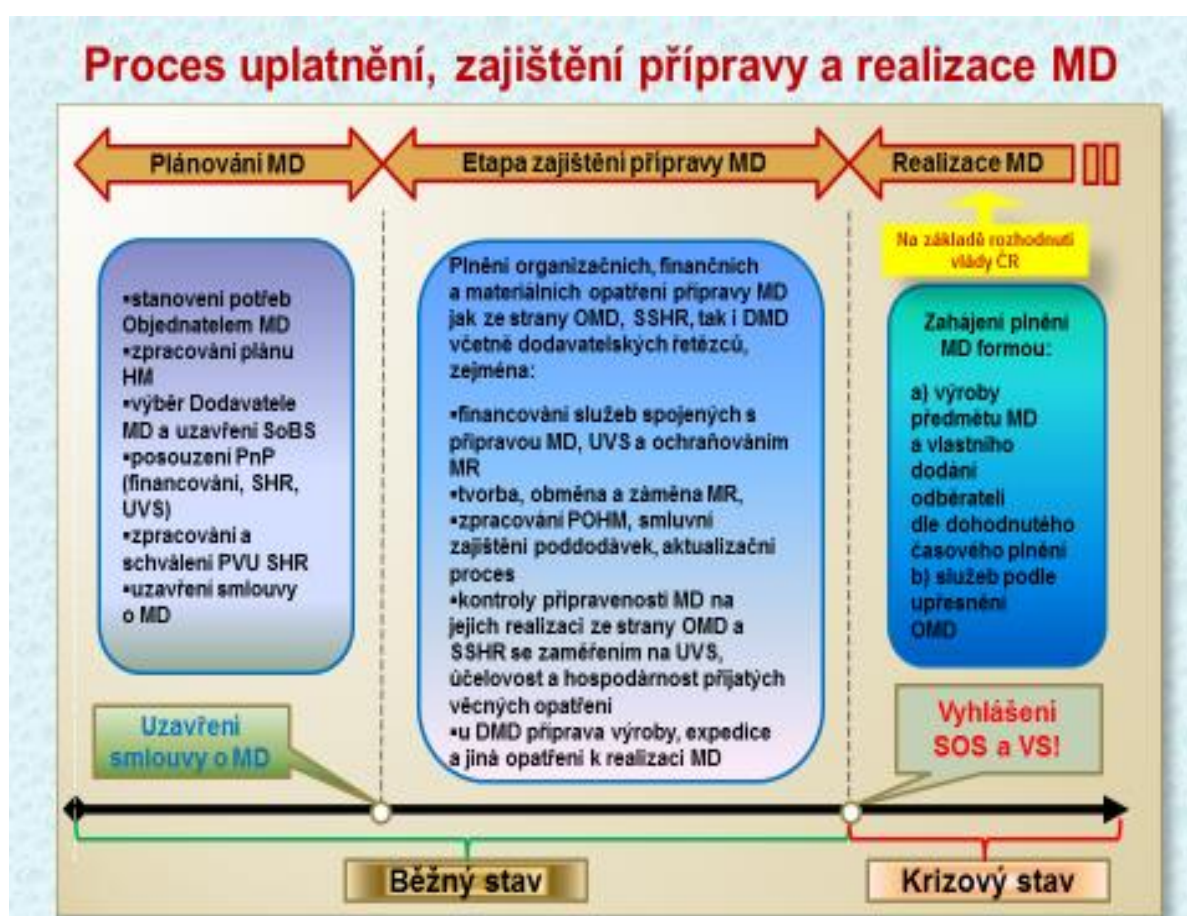
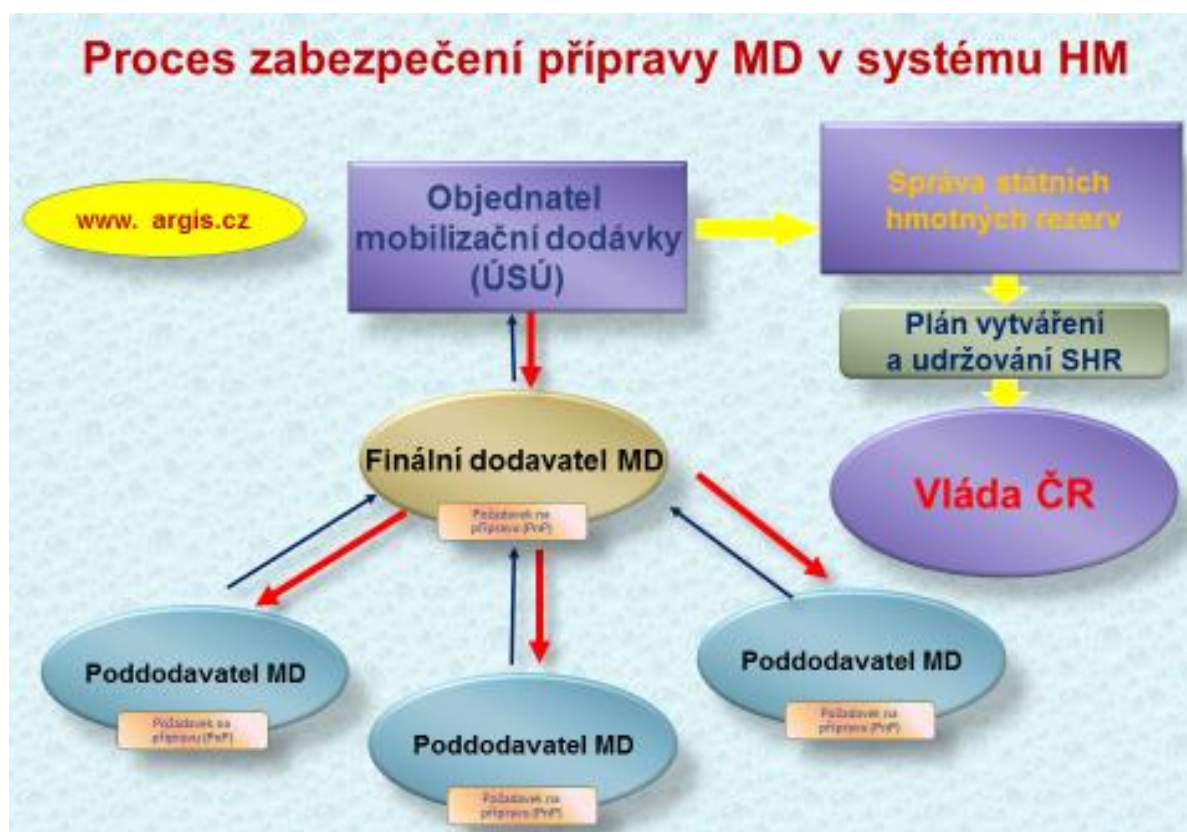
- **Systém HM tvoří organizační, materiální, personální a jiná opatření, kterými ústřední správní úřad zabezpečuje mobilizační dodávku pro potřeby ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů za stavu ohrožení státu a válečného stavu. Je určen k podpoře činnosti ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů za stavu ohrožení státu a válečného stavu. Je definován v § 2 odst. 1 písm. d) zákona č. 241/2000 Sb., a obecně ho tvoří prvky institucionální a souhrn věcných opatření.**
- **Institucionální prvky:**
  - objednatelé mobilizační dodávky (MD) - (MO ČR, MV ČR, MF ČR, MSp ČR),
  - dodavatelé MD - (právnícké a podnikající fyzické osoby – PPFO).
- **Souhrn věcných opatření:**
  - plány HM (zpracovává příslušný ÚSÚ - objednatel MD),
  - plány opatření HM (zpracovává příslušný dodavatel MD - PPFO),
  - opatření k přípravě MD (organizační, materiální, personální, technologické, finanční),
  - další systémová hospodářská opatření,
  - využití mobilizačních rezerv (MR),
  - zabezpečení uchování výrobních schopností (UVS),
  - rezervování dle § 6 zákona č. 97/1993 Sb.,
  - výstavba, údržba a využití potřebné infrastruktury,
  - přidělení finančních prostředků.

Které dokumenty a na jakém stupni se zpracovávají

Plánovací dokumenty v rámci systému HOPKS pro systém HM:

- **Plán hospodářské mobilizace (zpracovává objednatel mobilizační dodávky)**
  - základní plánovací dokument systému HM na úrovni ÚSÚ,
  - součást krizového plánu i plánu obrany.
- **Plán opatření hospodářské mobilizace:**
  - plánovací dokument systému HM na úrovni dodavatelů MD,
  - součást plánu krizové připravenosti (pokud ho dodavatel MD zpracovává).
  - zpracovatelé POHM
    - o dodavatelé a poddodavatelé mobilizačních dodávek,
    - o SHM jmenovaný podle § 16, odst. 1, věty druhé zákona č. 241/2000 Sb.

Popište jednotlivé etapy přípravy mobilizační dodávky

Příprava mobilizační dodávky

- Přípravou mobilizační dodávky se rozumí souhrn činností vykonávaných dodavatelem MD při zajišťování organizačních, materiálních, personálních a věcných opatření hospodářské mobilizace, které jsou nezbytné k zabezpečení MD, včetně ochraňování MR. (§ 13 odst. 3 zákona č. 241/2000 Sb.).
- Tato opatření jsou realizována v době před vyhlášením stavu ohrožení státu a válečného stavu, to znamená v období od uzavření smlouvy o MD (nebo uzavření dodatku ke smlouvě o MD) do zahájení jejího plnění po vyhlášení stavu ohrožení státu a válečného stavu.
- Příprava MD zahrnuje:
  1. Analýzu a stanovení potřeb MD objednatelem MD - zapracování do Plánu hospodářské mobilizace (PHM).
  2. Posouzení a výběr možného finálního dodavatele mobilizační dodávky (FDMD) objednatelem MD, zaslání návrhu smlouvy o smlouvě budoucí (dále jen „SoBS“) a **stanovení číselného označení předmětu MD**.
  3. Posouzení návrhu SoBS FDMD, projednání možnosti zajištění poddodávek, **stanovení číselného označení poddodávky** a zaslání návrhu smluv o budoucích smlouvách možným poddodavatelům (nebo vyrozumění objednatele MD, že návrh smlouvy nehodlá akceptovat).
  4. V příslušných lhůtách stanovených podnikatelem - budoucím dodavatelem MD ve SoBS - uzavření těchto smluv a jejich odeslání spolu s požadavky na přípravu (vzestupnou cestou) za celý budoucí kooperační řetězec objednateli MD.
  5. Optimalizace požadavků na přípravu objednatelem MD, projednání jejich krytí SSHR, oznámení výsledku objednateli MD.
  6. Uzavření smluv o MD v celém kooperačním řetězci (vzestupně), **oznamovací povinnost o uzavření smlouvy o MD**, zpracování POHM dodavateli a uzavření příslušných smluvních vztahů mezi dodavatelem a SSHR k zajištění přípravy MD, **předání vybraných údajů z POHM**.

Charakteristika mobilizačních rezerv

- Mobilizační rezervy tvoří vybrané základní suroviny, materiály, polotovary, výrobky, stroje a jiné majetkové hodnoty určené pro zajišťování mobilizačních dodávek k podpoře ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů po vyhlášení stavu ohrožení státu a válečného stavu.
- Doplnují zdroje dodavatele mobilizační dodávky, zvyšují jeho výrobní kapacitu nebo mu umožňují splnit časové kvalitativní další podmínky stanovené objednavatelem mobilizační dodávky.
- K tomu, aby mobilizační rezervy mohly plnit účel, ke kterému byly vytvořeny, je zpravidla nezbytné, aby byly uloženy u dodavatele mobilizační dodávky.

Tvorba mobilizačních rezerv

- Vytváření mobilizačních rezerv je součástí přípravy na zajištění mobilizační dodávky, v žádném případě nenahrazují předmět mobilizační dodávky.
- Mobilizační rezervy jsou vytvářeny účelově pro zabezpečení konkrétní mobilizační dodávky v rámci obranného plánování. Jsou pořizovány SSHR na základě optimalizovaného požadavku na přípravu uplatněného objednatelem MD, projednaného a zařazeného postupem podle vyhlášky č. 498/2000 Sb., § 7 a § 8, do Plánu vytváření

a udržování státních hmotných rezerv k zajištění bezpečnosti ČR (na příslušné dvouleté období).

Použití mobilizačních rezerv za krizových situací

- Za vyhlášení krizového stavu: na základě rozhodnutí vlády ČR o použití opatření systému hospodářské mobilizace (§ 5 písm. c) zákona č. 241/2000 Sb.).
- Použití i mimo krizový stav: další použití – dle zákona č. 97/1993 Sb.

15. V čem vidíte rozdíly mezi systémy nouzového hospodářství a hospodářské mobilizace, vyberte z každého z nich alespoň dvě věcná opatření a popište jejich účel a použití.

SYSTÉM NOUZOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ (NH)

- Je určen k zajištění nezbytných dodávek potřebných k uspokojení základních životních potřeb fyzických osob na území České republiky umožňující přežití krizových stavů bez těžké újmy na zdraví, k podpoře činnosti záchranných sborů, havarijních služeb, zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky a k podpoře výkonu státní správy. Zabezpečuje, aby nezbytné dodávky probíhaly způsobem obvyklým v období mimo krizové stavy. Prioritními dodavateli nezbytných dodávek výrobků, prací a služeb jsou podnikatelé, jejichž předmět činnosti nebo podnikání umožňuje jejich dodání. Nezbytnou dodávku hradí orgán krizového řízení, který o ní rozhodl.
- Orgány krizového řízení (ústřední správní úřady, krajské úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností) zpracovávají plány nezbytných dodávek. Plán nemá obecně za cíl zajistit předem nezbytnou dodávku od konkrétního dodavatele pro konkrétního odběratele, ale umožní získat přehled o disponibilních zdrojích na daném správním území, které je možné využít při řešení krizových situací. Výchozí podmínkou pro zajištění fungování systému nouzového hospodářství za krizových stavů je plánování nezbytných dodávek v období přípravy na krizové situace a průběžná aktualizace údajů o požadavcích na nezbytné dodávky a údajů o možnostech využití vhodných zdrojů, které se nacházejí ve vlastnictví podnikatelských subjektů. Zákon č. 241/2000 Sb., § 27b, stanoví povinnost využívat při přípravě informační systémy pro podporu hospodářských opatření pro krizové stavy. Ke zpracování a aktualizaci plánů nezbytných dodávek je určen informační systém Argis.
- Pokud krajský úřad ve svém správním obvodu nenalezne dodavatele nezbytné dodávky, uplatní požadavek na její zajištění u věcně příslušného ústředního správního úřadu. Pokud ani ten prokazatelně nemůže zajistit nezbytnou dodávku v okruhu své působnosti, požádá Správu státních hmotných rezerv o vytvoření pohotovostních zásob, o uhrazení nákladů na uchování výrobních schopností nebo rezervováním dle § 6 zákona č. 97/1993 Sb. O použití pohotovostních zásob za krizového stavu pak rozhoduje vedoucí ústředního správního úřadu, na základě jehož požadavku byly pohotovostní zásoby vytvořeny.
- V případech, kdy použití plánovaných nezbytných dodávek není za krizového stavu možné (omezený přístup, zničeno, atd.) nebo tyto zdroje mají být zajištěny vyšším orgánem krizového řízení anebo řešení krizové situace vyžaduje zdroje, které nebyly plánovány a ve správním obvodu nejsou k dispozici, postupuje příslušný orgán krizového řízení podle Metodiky pro vyžadování věcných zdrojů za krizové situace, schválené usnesením vlády České republiky ze dne 7. prosince 2020 č. 1275 a využije informační systém Krizkom.
- Pohotovostní zásoby tvoří vybrané základní materiály a výrobky, určené k zajištění nezbytných dodávek pro podporu obyvatelstva, činnosti havarijních služeb a hasičských záchranných sborů po vyhlášení krizových stavů v systému nouzového hospodářství, které nelze zajistit obvyklým způsobem.
- Zásoby pro humanitární pomoc tvoří vybrané základní materiály a výrobky určené po vyhlášení krizových stavů k bezplatnému poskytnutí fyzické osobě vážně materiálně postižené. Tyto zásoby jsou součástí zajištění humanitární pomoci postiženým osobám a jsou poskytovány státem po vyhlášení krizového stavu na správním území zasaženém krizovou situací.

- Pořízení, skladování, ochraňování a přepravu ZHP k vyžadujícímu správnímu úřadu zabezpečuje SSHR.
- Za převzetí, přidělení postiženým osobám a zamezení zneužití ZHP odpovídá vyžadující správní úřad. ZHP se poskytují postiženým osobám bezplatně.
- ZHP slouží pro první 3 dny krizové situace k zajištění nezbytných životních potřeb fyzických osob, které vlivem krizové situace zůstaly bez potřebných věcných prostředků nutných k přežití a které nebyly evakuovány.
- **Charakteristika NH (porovnání s HM)**
  - 1) součást hospodářských opatření pro krizové stavy,
  - 2) uspokojení základních životních potřeb,
  - 3) podpora činnosti záchranných sborů, havarijních služeb, zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky, podpora výkonu státní správy,
  - 4) využití za všech krizových situací (*i mimo krizový stav k řešení mimořádné události*),
  - 5) zajištění **nezbytných dodávek** (ND), **pohotovostních zásob** (PZ) a **zásob pro humanitární pomoc** (ZHP),
  - 6) **ND** – pro OÚ ORP, KÚ k materiálnímu zajištění řešení krizové situace identifikované v krizovém plánu pro svůj správní obvod (ORP, KÚ) nebo ÚSÚ, ČNB pro okruh svěřené působnosti,
PZ – nezajištěná ND, kterou věcně příslušný ÚSÚ prokazatelně nemohl zajistit a požádal SSHR o její vytvoření,
ZHP – vytvářené SSHR na základě požadavků z praktických zkušeností při řešení KS
  - 7) potřebu ND stanoví SÚ na základě sil a prostředků stanovených v postupech pro řešení konkrétních druhů hrozících KS identifikovaných v analýze ohrožení,
  - 8) ND jsou primárně zajišťovány způsobem obvyklým pro období mimo krizové stavy (*není nezbytně nutné před KS k tomu uzavírat smlouvu*),
  - 9) ND jsou poskytovány na základě rozhodnutí hejtmana (v případě nebezpečí prodlevy na základě rozhodnutí starosty ORP), v opodstatněných případech na základě smlouvy; PZ na základě souhlasu vedoucího ÚSÚ, který o jejich vytvoření rozhodl (realizuje SSHR),
  - 10) ND za KS hradí orgán KRŘ, který o jejím použití rozhodl,
  - 11) v opodstatněných případech může být pro ND hrazeno SSHR uchování výrobních schopností, rezervování dle § 6 zákona č. 97/1993 Sb. a pořízení PZ a ZHP.
- 12) **Plánování ND**
  - Krizový plán (KP) - rozpracování typových plánů na možné KS identifikované v analýze ohrožení,
  - síly a prostředky nezbytné pro řešení krizových situací,
  - požadavky na věcné zdroje,
  - Plán nezbytných dodávek,
    - požadované ND,
    - nezajištěné ND,
    - dodavatelé ND,
  - požadavek na zajištění nezajištěných ND u věcně příslušného ÚSÚ,
  - požadavek na SSHR na vytvoření PZ, uhrazení nákladů na uchování výrobních schopností, nebo rezervováním dle § 6 zákona č. 97/1993 Sb.,
  - zpracování a schválení Plánu vytváření a udržování SHR,
- 13) **zajišťování ND** - *není dále zajišťováno - pouze aktualizace plánovací dokumentace a v odůvodněných případech zachování výrobních schopností, nebo rezervováním dle § 6 zákona č. 97/1993 Sb.*
- 14) **Plánovací dokumenty:**
  - Krizový plán (KP) – zpracovatelé: ministerstva a jiné ÚSÚ, ČNB, HZS kraje
  - Plán nezbytných dodávek - součástí operativní části KP
    - Seznam požadovaných ND,

- Seznam nezajištěných ND,
- Seznam dodavatelů,
- Plán krizové připravenosti (PKP) – zpracovatelé: **1)** PO, PFO zajišťující plnění opatření vyplývajících z KP; **2)** Územní SÚ uvedené v KP zabezpečující krizovou připravenost v oblasti své působnosti
- Plán opatření hospodářské mobilizace (pokud byl dodavatel nezbytné dodávky jmenován subjektem hospodářské mobilizace), součástí PKP – operativní část
- Požadavek na přípravu (pokud dodavatel ND podmiňuje její dodání zachováním výrobních schopností).

15) **Smlouva o ND** (jen v odůvodněných případech).

- **Závěrem k systému NH – shrnutí**

- NH zabezpečuje, aby nezbytné dodávky probíhaly způsobem obvyklým pro období mimo krizové stavy. Pokud krajský úřad nenalezne na území kraje dodavatele nezbytné dodávky, uplatní požadavek na její zajištění u věcně příslušného ministerstva nebo jiného ÚSÚ. Pokud věcně příslušné ministerstvo nebo jiný ÚSÚ prokazatelně nemůže zajistit nezbytnou dodávku v okruhu své působnosti, požádá SSHR o vytvoření pohotovostních zásob, o uhrazení nákladů na uchování výrobních schopností nebo rezervováním dle § 6 zákona č. 97/1993 Sb.
- V systému nouzového hospodářství jsou využívány pohotovostní zásoby, vytvářené SSHR na základě požadavku věcně příslušného ministerstva nebo jiného ÚSÚ. O použití pohotovostních zásob rozhoduje věcně příslušný ÚSÚ, na základě jehož požadavku byly vytvořeny. SSHR poskytne pohotovostní zásoby příjemci, kterým může být správní úřad nebo orgán územní samosprávy nebo sbor či služba. Příjemce je oprávněn poskytnout pohotovostní zásoby fyzické nebo právnické osobě nebo jiné organizační složce státu.
- Součástí systému nouzového hospodářství jsou také zásoby pro humanitární pomoc, vytvářené SSHR. O vydání zásob pro humanitární pomoc rozhoduje předseda SSHR na základě požadavku hejtmána nebo starosty ORP. Přidělení zásob pro humanitární pomoc fyzickým osobám vážně postiženým krizovou situací zajišťuje hejtmán nebo starosta ORP. Vydané zásoby se neuhrazují, ani nevracejí.

SYSTEM HOSPODÁŘSKÉ MOBILIZACE (HM)

- Je určen k zajištění potřebných věcných zdrojů pro ozbrojené síly a ozbrojené bezpečnostní sbory, jsou dodávány za stavu ohrožení státu a za válečného stavu od podnikatelské sféry v České republice. V poslední době je zajištění potřebných věcných zdrojů v době míru řešeno systémem opatření pro přípravu jejich výroby v objemech a termínech stanovených základními plánovacími dokumenty místo výroby hotových materiálních zdrojů.
- Systém HM tvoří organizační, materiální, personální a jiná opatření, kterými ústřední správní úřad zabezpečuje mobilizační dodávku pro potřeby ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů a je určen k podpoře jejich činnosti za stavu ohrožení státu a válečného stavu.
- Objednatelé mobilizačních dodávek (MD) - příslušné ústřední správní úřady (ÚSÚ) – MO ČR, MV ČR, MF ČR, MS ČR, za rozsah své působnosti ve státní správě formulují jednotlivé mobilizační dodávky. Požadavky na ně předávají písemnou formou konkrétnímu dodavateli.
- Správa státních hmotných rezerv v rámci ekonomických možností a potřeb České republiky koordinuje zajištění mobilizačních dodávek mezi objednateli a dodavatelem MD.
- Realizace mobilizační dodávky je zajištěna smlouvou mezi objednatel a dodavatelem MD

- Na základě požadavku na přípravu zajišťuje pro dodavatele mobilizační dodávky SSHR tato opatření:
  - zabezpečení mobilizačních rezerv,
  - vybudování infrastruktury,
  - uchování výrobních schopností,
  - rezervaci dle § 6 zákona č. 97/1993 Sb.,
  - přidělení finančních prostředků, nebo jejich kombinaci.
 Výdaje na jejich zabezpečení hradí Správa státních hmotných rezerv ze své rozpočtové kapitoly.
- Na základě požadavků ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů zpracuje ústřední správní úřad, kterému zvláštní právní předpis svěřuje pravomoc k jejich řízení (dále jen "objednatel mobilizační dodávky"), plán hospodářské mobilizace.
- Objednatel mobilizační dodávky o jejím zajištění uzavře s dodavatelem mobilizační dodávky písemnou smlouvu. Dodavatel mobilizační dodávky je oprávněn podmínit svoje plnění požadavkem na zajištění prokazatelně nezbytných materiálních prostředků, případně na finanční úhradu přípravy mobilizační dodávky, včetně úhrady za uchování výrobních schopností, nebo rezervaci dle § 6 zákona č. 97/1993 Sb. Tyto výdaje jsou hrazeny z rozpočtové kapitoly Správy státních hmotných rezerv.
- Každé uzavření, změnu nebo zrušení smlouvy o mobilizační dodávce oznámí smluvní strany věcně příslušnému ústřednímu správnímu úřadu a Správě státních hmotných rezerv.
- **Mobilizační rezervy** - tvoří vybrané základní suroviny, materiály, polotovary, výrobky, stroje a jiné majetkové hodnoty určené pro zajišťování **mobilizačních dodávek** (pro podporu ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů po vyhlášení stavu ohrožení státu a válečného stavu).
- **Použití mobilizačních rezerv za krizové situace:**
  - na základě rozhodnutí vlády ČR o aktivaci systému hospodářské mobilizace,
  - na základě rozhodnutí vlády ČR lze poskytnout mobilizační rezervy i pro řešení krizových situací v systému nouzového hospodářství.
- **Charakteristika HM (porovnání s NH)**
  - 1) součást hospodářských opatření pro krizové stavy,
  - 2) systém je předurčen k podpoře činnosti ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů,
  - 3) využití za stavu ohrožení státu a válečného stavu,
  - 4) zajištění mobilizačních dodávek (MD),
  - 5) MD zabezpečuje – MO, MF, MV, MS, (pravomoc řídit ozbrojené síly nebo ozbrojené bezpečnostní sbory – dále jen „objednatel MD“) prostřednictvím finálních dodavatelů MD a poddodavatelů MD v kooperačním řetězci,
  - 6) potřebu MD stanoví objednatel MD na základě požadavků ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů požadovaných pro stav ohrožení státu a válečného stavu,
  - 7) MD jsou zajišťovány způsobem stanoveným pro krizový stav na základě požadavků objednatele MD,
  - 8) MD jsou realizovány a poskytovány na základě smluvního vztahu mezi objednatelem MD a dodavatelem MD,
  - 9) MD hradí její objednatel MD,
  - 10) SSHR hradí finanční náklady podle Požadavku na přípravu MD, kterým si dodavatel MD podmiňuje její plnění; organizační, finanční, materiální, zachování výrobních schopností atd.
  - 11) Plánování MD
    - stanovení potřeby MD,

- zpracování Plánu hospodářské mobilizace,
  - výběr dodavatele MD,
  - posouzení a řešení požadavku na přípravu,
  - zpracování a schválení Plánu vytváření a udržování SHR,
  - uzavření smlouvy o MD,
  - zpracování Plánu opatření hospodářské mobilizace.
- 12) **Zajišťování přípravy MD** - představuje období od uzavření smlouvy na MD do vyhlášení krizového stavu. Zahrnuje plnění organizačních, materiálních a finančních opatření k zajištění MD ze strany Správy, objednavatelů MD a dodavatelů MD v dodavatelských řetězcích).
- 13) **Plánovací dokumenty:**
- Plán hospodářské mobilizace (zpracovatelem je objednatel MD nebo ÚSÚ, který navrhl jmenování subjektu hospodářské mobilizace; obsahuje údaje o MD, jejich dodavatelích a o uzavřených smlouvách), součástí KP - operativní část
  - Plán opatření hospodářské mobilizace (zpracovatelem je finální dodavatel MD, poddodavatel MD a subjekt HM. Obsahuje údaje o odběrateli MD, údaje o dodavateli MD, údaje o předmětu MD, příp. další údaje), součástí PKP - operativní část
  - Požadavek na přípravu MD (požadavek budoucího finálního dodavatele MD nebo jeho poddodavatelů, kterým podmiňuje plnění MD).
- 14) **Smlouva o MD**
- Smlouvu o MD uzavře objednatel MD s finálním dodavatelem MD:
    - a) v případě, kdy finální dodavatel MD ani jeho poddodavatelé neuplatňují požadavek na přípravu,
    - b) pokud byly splněny podmínky pro realizaci přípravy MD, tzn., že byl schválen požadavek na její přípravu.

• **Závěrem k systému HM – shrnutí**

- K zajištění **mobilizační dodávky** uzavře objednatel s dodavatelem mobilizační dodávky písemnou smlouvu. Dodavatel mobilizační dodávky je oprávněn podmínit svoje plnění požadavkem na zajištění prokazatelně nezbytných materiálních prostředků, případně na finanční úhradu přípravy mobilizační dodávky, včetně úhrady za uchování výrobních schopností, nebo rezervováním dle § 6 zákona č. 97/1993 Sb. (tyto výdaje jsou hrazeny z rozpočtové kapitoly SSHR).
- Po vyhlášení krizového stavu je dodavatel mobilizační dodávky povinen přednostně plnit mobilizační dodávku a neprodleně informovat objednatele o všech okolnostech, které by mohly přednostní plnění mobilizační dodávky ohrozit nebo znemožnit.
- Dodavatel mobilizační dodávky je povinen zpracovat plán opatření hospodářské mobilizace a do 30 dnů po zpracování předat výpis z tohoto plánu objednateli mobilizační dodávky, věcně příslušnému ÚSÚ, SSHR a územně příslušnému krajskému úřadu. Předané údaje je povinen aktualizovat (do 30 dní mimo KS, po vyhlášení KS neprodleně). Dodavatel mobilizační dodávky může být rozhodnutím předsedy SSHR jmenován subjektem HM, který je osvobozen (podle § 17 zákona č. 241/2000 Sb.) od povinnosti poskytnout věcné prostředky pro zajišťování obrany státu a je oprávněn v souladu s plánem opatření hospodářské mobilizace požadovat pro své zaměstnance zajišťující mobilizační dodávku zproštění mimořádné služby. Subjekt HM uplatní v době před vyhlášením krizových stavů u územně příslušného KÚ požadavek na zajištění pracovních sil a věcných prostředků nezbytných pro splnění mobilizační dodávky.

16. Charakterizujte podstatu plánovacího cyklu vytváření věcných zdrojů, jaké faktory je nutno brát v úvahu při zpracování plánu vytváření a udržování státních hmotných rezerv k zajištění bezpečnosti České republiky, vysvětlete jeho strukturu a způsob schvalování.

Základní plánovací dokument pro tvorbu státních hmotných rezerv je **Plán vytváření a udržování státních hmotných rezerv k zajištění bezpečnosti ČR** (dále také „PVUSHR“), jehož přílohu tvoří skladba hmotných rezerv, jejich minimální limity a orientační cílové stavy. **PVUSHR zpracovává Správa státních hmotných rezerv** (dále také „SSHR“) pro dvouleté období. Po jeho projednání v meziresortní komisi předsedy SSHR pro tvorbu státních hmotných rezerv a v Bezpečnostní radě státu jej schvaluje vláda ČR⁶.

Cílem zpracování PVUSHR je stanovení souhrnného požadavku finančních nákladů na tvorbu, obměny, záměny a ochraňování státních hmotných rezerv, uchování výrobních schopností, rezervaci dle § 6 zákona č. 97/1993 Sb. a požadavků na zabezpečení mobilizačních dodávek v systému hospodářské mobilizace.

Základními podklady pro zpracování PVUSHR jsou:

- návrhy věcně příslušných ústředních správních úřadů na vytvoření státních hmotných rezerv v souladu s ustanovením § 6, odst. 1, písm. c) zákona č. 241/2000 Sb.
- požadavky věcně příslušných ústředních správních úřadů na uhrazení nákladů na uchování výrobních schopností v systému nouzového hospodářství v souladu s ustanovením § 3 vyhlášky č. 498/2000 Sb.,
- požadavky věcně příslušných ústředních správních úřadů na rezervaci dle § 6 zákona č. 97/1993 Sb.,
- požadavky na přípravu opatření v systému hospodářské mobilizace v souladu s ustanovením § 11 vyhlášky č. 498/2000 Sb.,
- návrhy SSHR na vytvoření zásob pro humanitární pomoc,

Požadavky ústředních správních úřadů vycházejí z jejich krizových plánů, z přehledu možných zdrojů rizik a analýz ohrožení a jsou upřesňovány v procesu zpracování typových plánů jednotlivými gesčními ústředními správními úřady.

Při procesu zpracování, projednání a schválení požadavků na státní hmotné rezervy k zajištění bezpečnosti ČR se vychází z příslušných ustanovení zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy, ve znění pozdějších předpisů.

V prvním roce dvouletého plánovacího cyklu správní úřady formulují (aktualizují potřebu) požadované nezbytné dodávky a postupem podle § 1 a 6 vyhlášky je zajišťují u podnikatelů v okruhu své působnosti, resp. ve svém správním obvodu.

Krajské úřady na ty nezbytné dodávky, které nejsou schopny zajistit tímto postupem, uplatňují požadavek na jejich zajištění u věcně příslušného ústředního správního úřadu postupem podle § 10 odst. 3 zákona.

Věcně příslušné ústřední správní úřady v systému nouzového hospodářství připraví v souladu s § 3 vyhlášky požadavky na vytvoření pohotovostních zásob, na uhrazení nákladů na uchování výrobních schopností, nebo rezervaci dle § 6 zákona č. 97/1993 Sb. V systému hospodářské mobilizace objednatelé mobilizačních dodávek posoudí po jednotlivých

⁶ § 5, odst. 2 zákona č. 241/2000 Sb. o hospodářských opatřeních pro krizové stavy

mobilizačních dodávkách oprávněnost požadavků na přípravu předložených mu postupem podle § 7 vyhlášky. Oprávněné požadavky ústřední správní úřady předkládají postupem podle § 3 a 11 vyhlášky k projednání SSHR. Postup při předkládání požadavků na tvorbu hmotných rezerv zpřesňuje SSHR svým organizačním nařízením. SSHR po projednání požadavků s jednotlivými předkladateli připraví návrh Plánu vytváření a udržování SHR k zajištění bezpečnosti ČR.

Ve druhém roce dvouletého cyklu projedná návrh PVUSHR meziresortní komise předsedy SSHR pro tvorbu státních hmotných rezerv a Bezpečnostní rada státu. Po projednání v Bezpečnostní radě státu jej schvaluje vláda ČR. Výpisy jsou rozesílány všem ústředním správním úřadům, které v daném plánovacím cyklu uplatnily požadavky na tvorbu státních hmotných rezerv a jejich prostřednictvím i příslušným krajským úřadům.

Následně SSHR zpracuje Plán pořízení, obměn a záměn pohotovostních zásob, zásob pro humanitární pomoc a mobilizačních rezerv na dvouleté období a Plán obměn, prodejů a nákupů hmotných rezerv (pro každý rok samostatně). Schválené dokumenty jsou rovněž formou výpisu rozesílány všem dotčeným ústředním správním úřadům, které v daném plánovacím cyklu uplatnily požadavky na tvorbu státních hmotných rezerv.

Vlastní realizace věcných opatření podle schváleného Plánu vytváření a udržování státních hmotných rezerv k zajištění bezpečnosti ČR je zajišťována ve dvou letech následujících po ukončení dvouletého plánovacího cyklu.

Struktura PVUSHR:

1. Preambule

Význam Plánu v souvislosti s aktuálním bezpečnostním a právním prostředím a identifikovanými hrozbami ovlivňujícími potřebu tvorby a udržování státních hmotných rezerv České republiky.

2. Úvod

Právní rámec, cíl, výchozí materiály pro zpracování Plánu.

3. Hmotné rezervy

3.1. Textová část

3.1.1. Údaje za jednotlivé ústřední správní úřady (dále jen „ÚSÚ“) na základě jejichž požadavků se vytvářejí HR pro krizové stavy

- Stávající stav skladovaných HR včetně evidenční finanční hodnoty. Požadavky ÚSÚ na obměnu, záměnu a pořízení nových HR, seskupené v pořadí podle priorit důležitosti pro jejich pořízení a s uvedením plánovaných finančních nákladů;
- Náklady na ochraňování skladovaných HR po jednotlivých ÚSÚ;
- Návrh na odprodej HR s uvedením předpokládaného finančního příjmu.

3.1.2. Souhrnné informace za HR

- Přehled položek HR jejich stávající objemy, minimální limity, stavy plánované dosáhnout v aktuálním plánovacím období a orientační cílové stavy;
- Výdaje na skladování a ochraňování HR;
- Výdaje na výstavbu a údržbu infrastruktury HR;
- Souhrn výdajů a finančních zdrojů za oblast HR.

3.2. Tabulky

- Seznam položek HR, jejich minimálních limitů a orientačních cílových stavů, tabulka č. 1 s utajovanými informacemi stupně Vyhrazené⁷;

---

⁷ Nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, ve znění pozdějších předpisů.

- Souhrnné požadavky na HR - potravinářské a průmyslové komodity, tabulka č. 2;
- Souhrnné požadavky na HR - nouzové zásoby ropy a ropných produktů, tabulka č. 3.

4. **Nouzové hospodářství**

4.1. Textová část

- 4.1.1. Údaje za jednotlivé ÚSÚ zabezpečující PZ a ZHP pro krizové stavy nebo uplatňující požadavky na uchování výrobních schopností a rezervaci dle § 6 zákona č. 97/1993 Sb.
  - Evidenční hodnota stávajících PZ a ZHP v členění podle nezbytných dodávek a ZHP;
  - Za jednotlivé ÚSÚ samostatně uvést vyhodnocení požadavků, zdůvodnění jejich uplatnění, způsob jejich zapracování do Plánu, výsledky jednání mezi Správou a příslušnými ÚSÚ, finanční vyjádření plánovaných výdajů na obměnu, záměnu PZ a ZHP a výdajů na pořízení nových PZ a ZHP v členění podle jednotlivých nezbytných dodávek, stanovení priorit a uvedení plánovaných výdajů na ochraňování stávajících a nově vytvářených PZ a ZHP a souvisejícího majetku a v případě uplatnění uvést výdaje na uchování výrobních schopností (dále jen „UVS“) a rezervaci dle § 6 zákona č. 97/1993 Sb.
- 4.1.2. Souhrnné informace za oblast nouzového hospodářství
  - Plánovaný stav skladovaných PZ a ZHP dosažený do konce plánovacího cyklu ve finančním vyjádření;
  - Výdaje na skladování a ochraňování PZ a ZHP;
  - Výdaje spojené se smluvním zajištěním dodávek PZ a ZHP pro případy jejich potřeby k řešení krizových stavů;
  - Souhrn plánovaných výdajů za oblast nouzového hospodářství.

4.2. Tabulky

- Souhrnné požadavky na nezbytné dodávky a ZHP, tabulka č. 4.

5. **Hospodářská mobilizace**

5.1. Textová část

- 5.1.1. Za jednotlivé ÚSÚ samostatně uvést vyhodnocení požadavků, zdůvodnění jejich uplatnění, způsob jejich zapracování do Plánu, výsledky jednání mezi Správou a příslušnými ÚSÚ, finanční vyjádření plánovaných výdajů na přípravu MD, stanovení jejich priorit, plánované výdaje na tvorbu, obměnu a záměnu mobilizačních rezerv (dále jen „MR“) a na ochraňování MR a souvisejícího majetku, v případě uplatnění požadavků na UVS uvést požadované finanční náklady.
- 5.1.2. Souhrnné informace za oblast hospodářské mobilizace
  - Plánovaný stav zajištěných MD do konce plánovacího cyklu;
  - Výdaje na zajištění MD;
  - Souhrn výdajů za oblast MD.

5.2. Tabulky:

- Souhrnné požadavky finálních dodavatelů MD, tabulka č. 5.

6. **Infrastruktura hospodářských opatření pro krizové stavy**

- Požadavky na výstavbu infrastruktury HOPKS;

- Požadavky na údržbu a provoz infrastruktury HOPKS;
- Finanční vyjádření nákladů na výstavbu, údržbu a provoz infrastruktury HOPKS.

7. Finanční rozvaha

- Celková bilance plánovaných výdajů a zdrojů financování;
- Návrhy na opatření k zajištění potřebných finančních prostředků;
- Tabulka: Bilance rozpočtových finančních prostředků jako součást textové části.

8. Závěr

- Vyhodnocení opatření požadovaných v Plánu, finančního zabezpečení, případné návrhy na opatření.

17. Pojednejte o regulačních opatřeních dle zákona č. 241/2000 Sb., k čemu jsou určena, kdy, kým a jakým způsobem mohou být nařízena, kdy mohou být regulační opatření nejpozději zrušena, pokuty za jejich nesplnění. Kdo hradí náklady na regulační opatření.

• **Regulační opatření:**

- slouží ke snížení spotřeby nedostatkových surovin a výrobků a dodávek služeb nebo k usměrnění spotřeby a dodávek v souladu s krizovými plány v případech, kdy krizová situace nabývá takového rozsahu, že běžné ekonomické nástroje nejsou při zajišťování nezbytných dodávek dostatečně účinné,
- mohou být nařízena jen v případě, že účinku s nimi spojeného nelze dosáhnout jinak,
- mohou být nařízena jen na nezbytně nutnou dobu a k jejich zrušení musí dojít nejpozději při zrušení krizových stavů.

• **Regulační opatření mohou být nařízena:**

- vládou – za všech krizových stavů,
- guvernérem ČNB – při stavu ohrožení státu a válečném stavu,
- Ministerstvo zdravotnictví
- hejtmanem kraje, nebo starostou ORP – při stavu nebezpečí (pokud vláda za NS, SOS a VS, nevyhlásila RO, která mohou hejtman nebo starosta nařídit za SN, mohou tato RO nařídit).

Stav nebezpečí

- **Hejtman kraje, nebo starosta ORP**, pro které byl vyhlášen stav nebezpečí, mohou uložit povinnost právnické osobě, nebo podnikající fyzické osobě, mající bydliště, sídlo, místo podnikání, nebo sídlo organizační složky podniku v příslušném územním obvodu:
  - dodávat výrobky, práci nebo služby, které jsou předmětem jejich činnosti nebo podnikání, a to v přiměřeném množství,
  - skladovat ve svých prostorách materiál určený pro překonání stavu nebezpečí a odstranění jeho následků nebo toto skladování strpět,
  - přemístit dopravní a mechanizované prostředky, jakož i výrobní či provozní prostředky movité povahy a zásoby na určené místo.
- **Hejtman kraje může nařídit:**
  - způsob, jakým bude regulováno množství zboží podávané spotřebiteli,
  - maximální množství zboží, které lze spotřebiteli prodat,
  - okruh spotřebitelů, kterým budou vybrané položky dodány přednostně,
  - regulační opatření, kterými se mění způsob řízení a organizace dopravy.

Nouzový stav

• **Vláda může nařídit:**

- uložení právnickým a fyzickým osobám povinnost ve stanoveném termínu oznámit vládou určeným správním úřadům aktuální objem zásob ve stanovených druzích materiálu či věcných prostředcích, aktuální údaje o výrobní či provozní kapacitě disponibilních pracovních sil,
- přijetí opatření, která mohou omezit nebo zakázat obchodování s kótovanými cennými papíry,

- přijetí opatření, která mohou omezit nebo zakázat provoz v oblasti silniční dopravy, drážní dopravy, letecké činnosti provozované civilními letadly, provozu na dopravně významné vodní cestě a užívání pozemních komunikací a stanovit zvláštní podmínky pro provádění ochrany, údržby a obnovy na pozemních komunikacích a celostátní dráze,
  - rozšíření nebo omezení distribuce pitné vody a potravin a stanovení podmínek, za nichž lze změnit organizaci a řízení této distribuce.
- **Ministerstvo zdravotnictví:**
    - může opatřením obecné povahy rozšířit, omezit nebo zakázat distribuci léčiv, zdravotnických prostředků nebo diagnostických zdravotnických prostředků.

Stav ohrožení státu

- **Vláda může nařídit:**
  - omezení, zakázání či přikázání vývozu a dovozu vybraných druhů zboží,
  - upravení průběhu stavebních prací na určených stavbách, včetně jejich přerušení, omezení u vybraných staveb jejich zahajování,
  - na návrh guvernéra ČNB omezení nebo zakázání nakládání s peněžními prostředky na účtech u osob oprávněných poskytnout platební služby.
- **Guvernér ČNB může rozhodnout o:**
  - zásadních měnově politických opatřeních,
  - stanovení kursu české koruny vůči cizím měnám,
  - omezení nebo zakázání bezhotovostní a hotovostní převody mezi poskytovateli finančních služeb,
  - přerušení správních řízení vedených ČNB,
  - omezení nebo zakázání výkonu činností povolených ČNB,
  - omezení nebo zakázání nákupu a vývozu devizových hodnot a čerpání prostředků z devizových účtů, zavést nabídkovou povinnost devizových hodnot a stanovit její rozsah,
  - omezení nebo zakázání oprávněným osobám poskytovat platební služby poskytováním úvěrů a prodeje úvěrových produktů,
  - omezení nebo zákaz vývozu české koruny.

Zrušení regulačních opatření

- Regulační opatření mohou být nařízena jen na nezbytně nutnou dobu a k jejich zrušení musí dojít nejpozději při zrušení krizových stavů. Pokud však na vyhlášený krizový stav bezprostředně navazuje vyhlášení jiného krizového stavu, může orgán oprávněný k vyhlášení krizového stavu rozhodnout o ponechání některých dříve nařízených RO v platnosti.

Pokuty za nesplnění povinností při regulačních opatřeních

- Fyzické osobě lze za přestupek udělit pokutu ve výši do 100 000 Kč a do 20 000 Kč; za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu se částka 20 000 Kč zdvojnásobuje (40 000 Kč).
- Právnícké osobě nebo podnikající fyzické osobě lze za správní delikt uložit pokutu ve výši do 10 mil. Kč a do 5 mil. Kč; za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu se částka 5 mil. Kč zdvojnásobuje (10 mil. Kč).

Úhrada nákladů na regulační opatření

- Náklady spojené s použitím některého regulačního opatření (podle § 21 odstavce 2 zákona 241/2000 Sb.) včetně zvýšených nákladů, které by osobě (uvedené v § 21 odstavci 1 zákona 241/2000 Sb.) jinak nevznikly, nese správní úřad, který regulační opatření vyhlásil, pokud se s příslušným ústředním správním úřadem o způsobu jejich úhrady nedohodne jinak. O způsobu úhrady může rozhodnout rovněž vláda.

18. Vysvětlete systém vyžadování věcných zdrojů za krizové situace, objasněte, které orgány jsou oprávněny věcné zdroje vyžadovat a jak při tom postupují, popište nástroj informační podpory tohoto procesu.

Legislativa:

- Metodika pro vyžadování věcných zdrojů za krizové situace – SSHR-2020, schválená usnesením vlády ČR č. 1275 ze dne 7. 12. 2020 (dále jen „Metodika“).
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 241/2000 Sb., o HOPKS a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR, ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška Správy státních hmotných rezerv č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy, ve znění pozdějších předpisů.

Další zdroje informací:

- Intranet Správy státních hmotných rezerv.
- WEB Správy státních hmotných rezerv.

Základní informace:

- 1) **Věcnými zdroji** se pro účely Metodiky rozumí:
    - a) **věcné prostředky podle krizového zákona**, tj. movitá nebo nemovitá věc nebo poskytovaná služba,
    - b) **nezbytné dodávky** podle zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících předpisů, ve znění pozdějších předpisů, tj. výrobky, práce nebo služby, bez nichž nelze zajistit překonání krizových stavů,
    - c) **státní hmotné rezervy**, tj. pohotovostní zásoby, zásoby pro humanitární pomoc, hmotné rezervy a mobilizační rezervy.
  - 2) **Věcnými prostředky** pro zajišťování obrany státu se pro účely Metodiky rozumí věcné zdroje definované v bodu 1) písm. a), b) a c), které jsou **součástí souboru vlastních věcných prostředků** státu a orgánů územních samosprávných celků, a **ostatní věcné prostředky** ve vlastnictví právnických nebo fyzických osob⁸, přičemž v IS Krizkom je v databázi zdrojů vedena pouze část movitých a nemovitých věcí a služeb z tohoto souboru věcných prostředků.
- Pro koordinaci a podporu procesů při uplatňování a řešení požadavků na věcné zdroje za krizové situace je vytvořen, jako základní nástroj informační podpory procesu vyžadování věcných zdrojů, IS Krizkom, jehož provozování je začleněno do systému informační podpory komunikace mezi orgány krizového řízení.
  - IS Krizkom obsahuje dva samostatné moduly: IS Krizkom KS a IS Krizkom MU.
  - IS Krizkom KS je nástrojem pro koordinaci a podporu procesů při řešení požadavků na věcné zdroje za krizových stavů, které orgány krizového řízení stanovené krizovým zákonem potřebují k překonání krizové situace nebo k odstranění jejich následků pro zajištění potřeb obyvatelstva, pro podporu činnosti záchranných sborů, havarijních služeb, zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky a pro podporu výkonu státní správy za krizových stavů vyhlášených podle krizového zákona mimo vnější napadení státu. IS Krizkom KS je využíván pro procesy popsané v kapitole 3 Metodiky.

⁸ § 2 odst. 4 zákona o zajišťování obrany.

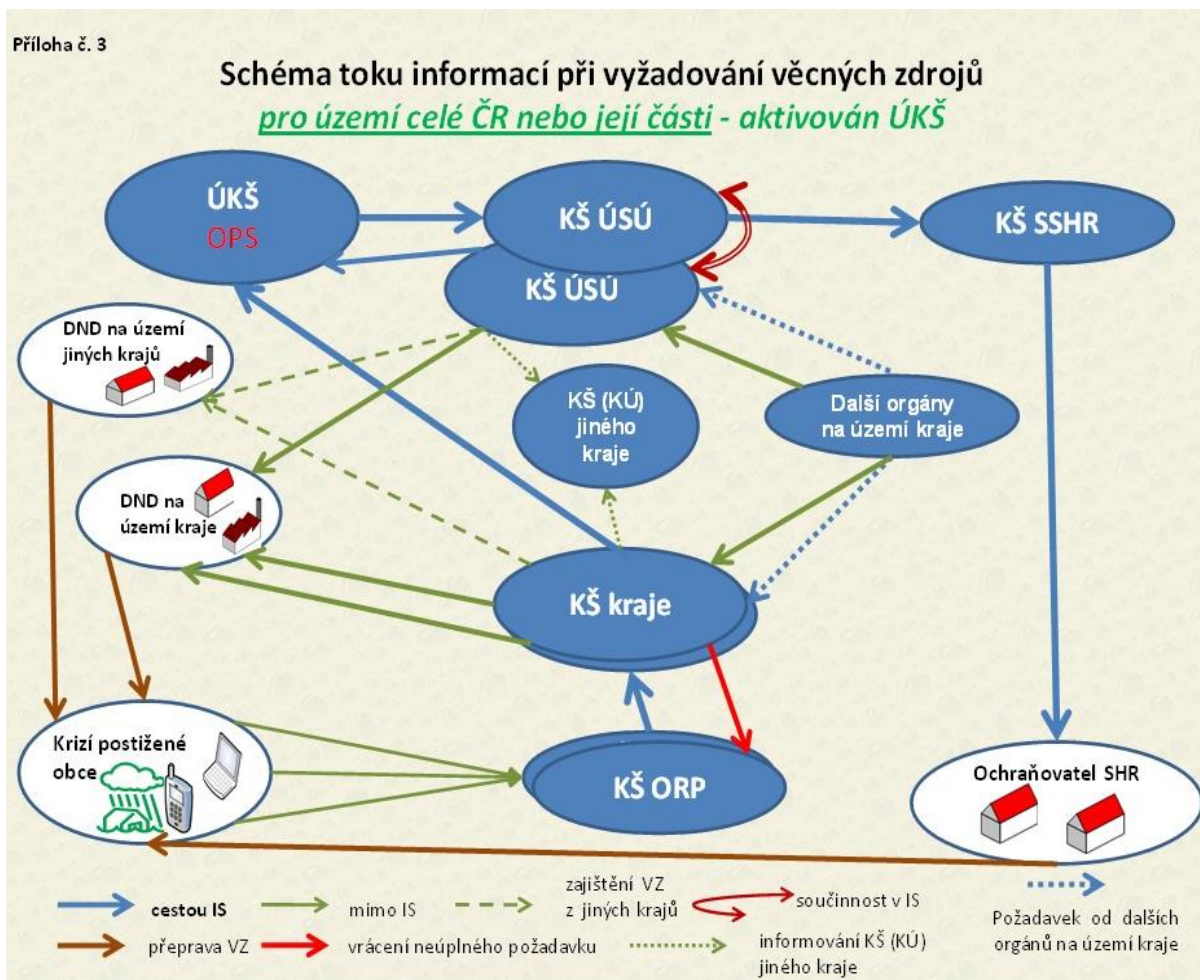
- IS Krizkom MU je nástrojem pro koordinaci a podporu procesů při řešení požadavků na SHR při mimořádných událostech podle § 4a zákona č. 97/1993 Sb., o působnosti SSHR, ve znění pozdějších předpisů. Mimořádné události nejsou předmětem této Metodiky, proto se Metodika modulem IS Krizkom MU dále nezabývá.

Zajišťování věcných zdrojů za krizové situace

- 1) Zajišťování věcných zdrojů organizují orgány krizového řízení podle následujících zásad:
  - a) Prioritně jsou s využitím údajů v PND zajišťovány věcné zdroje dostupné ve správním obvodu příslušného orgánu krizového řízení. Přitom se využívá institutu vyžádání „věcných prostředků“ podle krizového zákona nebo smluvních ujednání.
  - b) V případech, kdy věcné zdroje nelze zajistit postupem podle předchozího odstavce, lze k jejich zabezpečení využít pohotovostní zásoby nebo zásoby pro humanitární pomoc.
  - c) Požadavky na věcné zdroje může orgán krizového řízení postoupit na vyšší stupeň krizového řízení pouze v těchto případech:
    - i) plánované zajištění věcných zdrojů v důsledku nepříznivého vývoje krizové situace není možné uskutečnit (např. tyto prostředky byly zničeny nebo přístup k nim je omezen apod.),
    - ii) věcné zdroje mají být podle seznamu nezajištěných nezbytných dodávek PND zajištěny orgánem krizového řízení vyššího stupně,
    - iii) řešení krizové situace vyžaduje prostředky, které nebyly plánovány a nelze je dodatečně zajistit ve vlastním správním obvodu.
- 2) Požadavky na zajištění věcných zdrojů uplatňují výhradně orgány krizového řízení prostřednictvím svých krizových štábů v souladu s ustanovením § 9, 14 a 18 krizového zákona. Obsah a struktura požadavku na zajištění věcného zdroje jsou stanoveny v kapitole 3.3.2. Metodiky SSHR pro vyžadování věcných zdrojů za krizové situace (<https://www.sshr.cz/pro-verejnou-spravu/system-hopks/metodiky-hopks/>).
- 3) Orgány územních samosprávných celků při uplatňování požadavků postupují následovně:
  - a) Obce nebo krizové štáby obcí, jsou-li zřízeny, své požadavky na zajištění věcných zdrojů uplatňují výhradně u krizových štábů ORP, pod které z hlediska správního členění spadají, ne však prostřednictvím IS Krizkom KS, ale jinými prostředky (e-mail, fax, kurýr). V případě nebezpečí z prodlení je starosta obce v souladu s ustanovením § 29 odst. 5 krizového zákona oprávněn uložit povinnost poskytnout věcný prostředek právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě, která má bydliště, sídlo, místo podnikání nebo sídlo organizační složky podniku ve správním obvodu této obce.
  - b) Krizové štáby ORP uplatňují požadavky na zajištění věcných zdrojů, které nelze zajistit v jejich správních obvodech, výhradně u krizového štábu příslušného kraje. Požadavek ORP je sumarizací požadavků všech obcí jejího správního obvodu a vlastních požadavků, které nebylo možné pokrýt v rozsahu správního obvodu ORP.
  - c) Krizové štáby krajů po vyhodnocení uplatňují požadavky na zajištění věcných zdrojů, které nemohou zabezpečit v rámci správního obvodu kraje u Ústředního krizového štábu (dále jen „ÚKŠ“) nebo u SSHR, pokud ÚKŠ není aktivován.
- 4) Další orgány s působností na území kraje zajišťují své požadavky na věcné zdroje takto:
  - a) V případech, kdy věcný zdroj je určen k zajištění úkolu daného krizovým plánem kraje, uplatňují požadavky u příslušného krizového štábu kraje.
  - b) V ostatních případech uplatňují požadavek u věcně příslušného ÚSÚ.
  - c) Štáby HZS krajů uplatňují požadavek pomocí IS Krizkom KS, ostatní orgány jiným způsobem mimo IS Krizkom KS (telefonem, e-mailem, faxem, kurýrem apod.) se strukturou požadavku využívaného IS Krizkom KS.
- 5) Krizové štáby ÚSÚ a krizový štáb České národní banky uplatňují požadavky na věcné zdroje u ÚKŠ nebo u SSHR, pokud není ÚKŠ aktivován.
- 6) V rámci ÚKŠ jsou zřízeny odborné pracovní skupiny (odborná pracovní skupina ÚKŠ pro koordinaci zabezpečení věcnými zdroji (dále jen „OPS ÚKŠ“) a mediální skupina), které

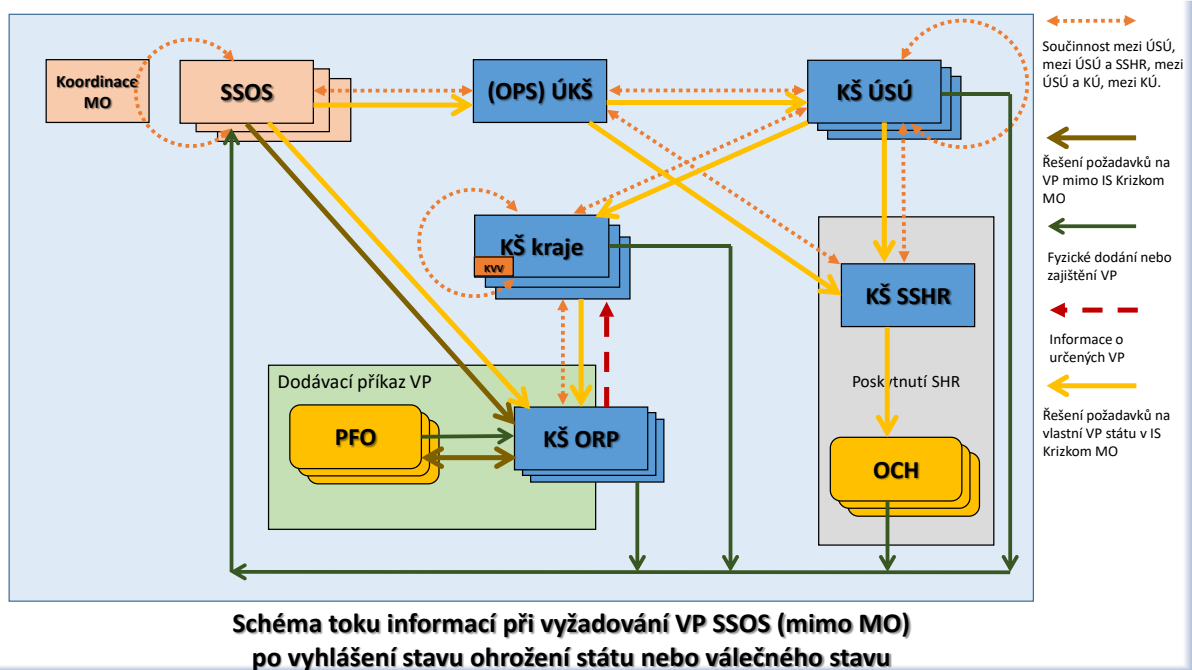
jsou aktivovány vždy, když je aktivován ÚKŠ. OPS ÚKŠ v nezbytné míře zajišťuje operativní koordinaci realizace požadavků na věcné zdroje uplatňovaných u ÚKŠ krizovými štáby (dále jen „KŠ“) ústředních správních úřadů (dále jen „ÚSÚ“), KŠ České národní banky a KŠ krajů. K tomu zejména zajišťuje v nezbytné míře koordinaci použití dostupných věcných zdrojů, vede evidenci o uplatněných požadavcích na zajištění věcných zdrojů a evidenci o způsobu jejich zabezpečení. Navrhuje ÚKŠ způsob zajištění věcných zdrojů, které nemohou věcně příslušná ministerstva zabezpečit ve své působnosti, a navrhuje způsob zajištění věcných zdrojů na základě přímého požadavku ÚKŠ. Podle rozhodnutí ÚKŠ zpracovává i další operativní přehledy o požadavcích na věcné zdroje a jejich zabezpečení.

Za poskytnutí věcného prostředku náleží právnické nebo fyzické osobě peněžní náhrada. Peněžní náhradu je v souladu s ustanovením § 35 odst. 1 krizového zákona povinen vyplatit orgán krizového řízení, který o uložení povinnosti rozhodl.

Zajišťování věcných prostředků při zajišťování obrany státu, pro ozbrojené síly ČR, pro spojenecké ozbrojené síly a ozbrojené bezpečnostní sbory za stavu ohrožení státu a válečného stavu.

Koordinace zajištění věcných prostředků při zajišťování obrany státu za stavu ohrožení státu a válečného stavu – kapitola 4 Metodiky SSHR pro vyžadování věcných zdrojů za krizové situace (<https://www.sshr.cz/pro-verejnou-spravu/system-hopks/metodiky-hopks/>).

Koordinace zajišťování věcných zdrojů/prostředků pro úkoly krizového řízení i pro úkoly zajišťování obrany státu je uvedena v kapitole 5 Metodiky SSHR pro vyžadování věcných zdrojů za krizové situace (<https://www.sshr.cz/pro-verejnou-spravu/system-hopks/metodiky-hopks/>).

19. Vysvětlete pojem "pohotovostní zásoby", jaký právní předpis ho upravuje a popište způsob jejich vytváření a použití v systému nouzového hospodářství.

- Definice PZ ze zákona č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv:

Pohotovostní zásoby tvoří vybrané základní materiály a výrobky, určené k zajištění nezbytných dodávek pro podporu obyvatelstva, činnosti havarijních služeb a hasičských záchranných sborů po vyhlášení krizových stavů, v systému nouzového hospodářství, kterou nelze zajistit obvyklým způsobem, a pro materiální humanitární pomoc poskytovanou do zahraničí.

Tvorba PZ (§ 10 zákona č. 241/2000 Sb., a § 3 prováděcí vyhlášky č. 498/2000 Sb.).

- požadavek na tvorbu PZ u SSHR uplatňuje věcně příslušný ÚSÚ, pokud prokazatelně nemůže zajistit nezbytnou dodávku v rámci své působnosti,
- provádí tak v návaznosti na analýzu předpokládaného dopadu krizové situace na celé území ČR,
- SSHR požadavky vyhodnotí a návrh na tvorbu PZ zahrne do PVU SHR (Plánu vytváření a udržování státních hmotných rezerv).

Použití PZ

- **Za vyhlášeného krizového stavu**
  - PZ jsou stejně jako ostatní SHR určeny k použití primárně po vyhlášení krizových stavů,
  - vláda musí rozhodnout o jejich bezplatném použití dle § 5 zákona č. 241/2000 Sb.
  - o konkrétním použití jednotlivých PZ následně rozhoduje vedoucí věcně příslušného ÚSÚ na základě jehož požadavku byly PZ vytvořeny (§ 11 zákona č. 241/2000 Sb.),
  - SSHR poskytne PZ příjemci, kterým může být správní úřad, orgán územní samosprávy nebo sbor či služba podle § 10 odst. 1 písm. b) zákona č. 241/2000 Sb.,
  - příjemce je oprávněn poskytnout PZ fyzické nebo právnické osobě nebo jiné organizační složce státu,
  - poskytnuté PZ, mimo zásob které byly spotřebovány, je příjemce povinen vrátit do 60 dnů po zrušení krizového stavu,
  - po této lhůtě je příjemce oprávněn užívat poskytnuté PZ pouze na základě smlouvy uzavřené se SSHR.
- **Mimo krizový stav**
  - A. použití **SHR** (a tedy i **PZ**) je možné při splnění zákonných podmínek i mimo krizový stav v těchto případech:
    - pro řešení mimořádné události (§ 4a zákona č. 97/1993 Sb.),
    - k odstraňování následků krizové situace po ukončení krizového stavu (§ 4b zákona č. 97/1993 Sb.),
    - k podpoře činností souvisejících s obnovou území po ukončení krizového stavu (§ 4b zákona č. 97/1993 Sb.),
    - pro provádění mimořádných veterinárních opatření nebo v souvislosti s provedením porážky nebo usmrcení většího počtu hospodářských zvířat v případě jejich nemoci, vyčerpání nebo zranění (§ 4c zákona č. 97/1993 Sb.),
    - v souvislosti s vyhlášeným stavem nedostatku vody (§ 4d zákona č. 97/1993 Sb.),
    - při nařízení mimořádných opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku (§ 4e zákona č. 97/1993 Sb.),
    - v souvislosti s řešením mimořádné události k nahrazení zdroje elektrické energie (§ 4f zákona č. 97/1993 Sb.),
    - v souvislosti s prováděním obnovy dodávek elektrické energie při předcházení stavu

- nouze nebo za stavu nouze (§ 4g zákona č. 97/1993 Sb.),
- o při nařízení mimořádných opatření při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku (§ 4h zákona č. 97/1993 Sb.),
- o v souvislosti s plněním úkolů k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti (§ 4i zákona č. 97/1993 Sb.).

B. v ostatních případech lze PZ použít pouze v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích (týká se např. výpůjček a pronájmů).

Ad A)

- **Pro potřeby mimořádné události** (§ 4a zákona č. 97/1993 Sb.)
  - SSHR může poskytnout **SHR** (tedy i PZ) v souvislosti s řešením mimořádné události za těchto podmínek:
    - o SHR budou poskytnuty pro potřeby základních složek IZS,
    - o základní složky IZS provádějí záchranné a likvidační práce nebo plní úkoly ochrany obyvatelstva,
    - o SSHR tak může učinit pouze na základě požadavku MV, krajského úřadu nebo HZS kraje,
    - o SHR budou poskytnuty bezúplatně, ale nespotřebované SHR musí být vráceny a spotřebované SHR nahrazeny složkou IZS, které byly poskytnuty.
- **Po ukončení krizového stavu** (§ 4b zákona č. 97/1993 Sb.)
  - o použití **SHR** po ukončení krizového stavu rozhoduje vláda na návrh předsedy SSHR,
  - SHR je možné použít k odstraňování následků krizové situace a k podpoře činností souvisejících s obnovou území postiženého krizovou situací,
  - poskytnuté SHR, s výjimkou těch, které byly spotřebovány, je příjemce povinen vrátit do 60 dnů po zrušení krizového stavu. Po této lhůtě je oprávněn užívat poskytnuté SHR pouze na základě smlouvy uzavřené se SSHR, a to za podmínek stanovených vládou,
  - pro PZ obdobný postup jako za krizového stavu, souhlas s použitím PZ ale vydává vedoucí ÚSÚ, na základě jehož požadavku byly vytvořeny, po dohodě s předsedou SSHR,
  - příjemci PZ mohou být správní úřad, orgán územní samosprávy, základní složky IZS nebo Armáda ČR.
- **Po potřeby mimořádných veterinárních opatření nebo v souvislosti s provedením porážky nebo usmrcení většího počtu hospodářských zvířat v případě jejich nemoci, vyčerpání nebo zranění** (§ 4c zákona č. 97/1993 Sb.)
  - SSHR může poskytnout **SHR** (tedy i PZ) v souvislosti s prováděním mimořádných veterinárních opatření za těchto podmínek:
    - o SHR budou poskytnuty pro potřeby Státní veterinární správy,
    - o SSHR tak může učinit pouze na základě požadavku MZe,
    - o SHR budou poskytnuty bezúplatně, ale nespotřebované SHR musí být vráceny SSHR a spotřebované státní hmotné rezervy musí být Správě nahrazeny Státní veterinární správou.
- **V souvislosti s vyhlášením stavu nedostatku vody** (§ 4d zákona č. 97/1993 Sb.)
  - SSHR může poskytnout **PZ** za těchto podmínek:
    - o PZ budou poskytnuty pro potřeby správního úřadu, orgánu územní samosprávy nebo HZS,
    - o SSHR tak může učinit pouze na základě požadavku MZe nebo MŽP,
    - o PZ budou poskytnuty bezúplatně, ale do 60 dnů od jejich poskytnutí je příjemce povinen PZ vrátit SSHR, po této lhůtě je lze poskytnout na základě smlouvy nebo zápisu se SSHR.
- **Při nařízených mimořádných opatřeních při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku** (§ 4e zákona č. 97/1993 Sb.)

- SSHR může poskytnout **SHR** (tedy i PZ) za těchto podmínek:
  - o SHR budou poskytnuty pro potřeby orgánu ochrany veřejného zdraví nebo státní příspěvkové organizaci, která je poskytovatelem zdravotních služeb,
  - o SSHR tak může učinit pouze na základě požadavku MZ,
  - o SHR budou poskytnuty bezúplatně, nespotřebované SHR musí být vráceny SSHR a spotřebované státní hmotné rezervy musí být Správě nahrazeny ústředním správním úřadem, do jehož oblasti působnosti spadají subjekty uvedené v první odrážce.
- **V souvislosti s řešením mimořádné události k nahrazení zdroje elektrické energie (§ 4f zákona č. 97/1993 Sb.)**
  - SSHR může poskytnout **SHR** (tedy i PZ) za těchto podmínek:
    - o PZ budou poskytnuty pro potřeby základních složek IZS,
    - o SSHR tak může učinit pouze na základě požadavku MPO,
    - o PZ budou poskytnuty bezúplatně, nespotřebované SHR musí být vráceny SSHR a spotřebované státní hmotné rezervy musí být Správě nahrazeny složkou IZS, které byly poskytnuty.
- **V souvislosti s prováděním obnovy dodávek elektrické energie při předcházení stavu nouze nebo za stavu nouze (§ 4g zákona č. 97/1993 Sb.)**
  - SSHR může poskytnout **SHR** (tedy i PZ) za těchto podmínek:
    - o PZ budou poskytnuty pro potřeby subjektů kritické infrastruktury,
    - o SSHR tak může učinit pouze na základě požadavku MPO,
    - o PZ budou poskytnuty bezúplatně, nespotřebované SHR musí být vráceny SSHR a spotřebované státní hmotné rezervy musí být Správě nahrazeny subjektem kritické infrastruktury, kterému byly poskytnuty,
    - o Postupuje se v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.
- **Při nařízených mimořádných opatřeních při epidemii nebo nebezpečí jejího vzniku (§ 4h zákona č. 97/1993 Sb.)**
  - SSHR může poskytnout **SHR** (tedy i PZ) za těchto podmínek:
    - o SHR budou poskytnuty kraji,
    - o SSHR tak může učinit pouze na základě žádosti příslušného kraje a rozhodnutí vedoucího ÚSÚ, na základě jehož požadavku byly SHR vytvořeny,
    - o SHR budou poskytnuty bezúplatně, nespotřebované SHR musí být vráceny SSHR a spotřebované státní hmotné rezervy musí být Správě nahrazeny krajem, kterému byly poskytnuty.
- **V souvislosti s plněním úkolů k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti (§ 4i zákona č. 97/1993 Sb.)**
  - SSHR může poskytnout **SHR** (tedy i PZ) za těchto podmínek:
    - o PZ budou poskytnuty útvarům Policie České republiky,
    - o SSHR tak může učinit pouze na základě požadavku MV,
    - o PZ budou poskytnuty bezúplatně, nespotřebované SHR musí být vráceny SSHR a spotřebované státní hmotné rezervy musí být Správě nahrazeny Policií České republiky.

Ad B)

- **V ostatních případech**
  - v jiných případech mohou být PZ použity pouze v souladu se zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích (týká se např. výpůjček a pronájmů), pokud jejich použití není upraveno zápisy o ochraňování s příslušnými ochraňovateli (např. pro účely výcviku či zkušebního provozu).

Příklad pohotovostních zásob

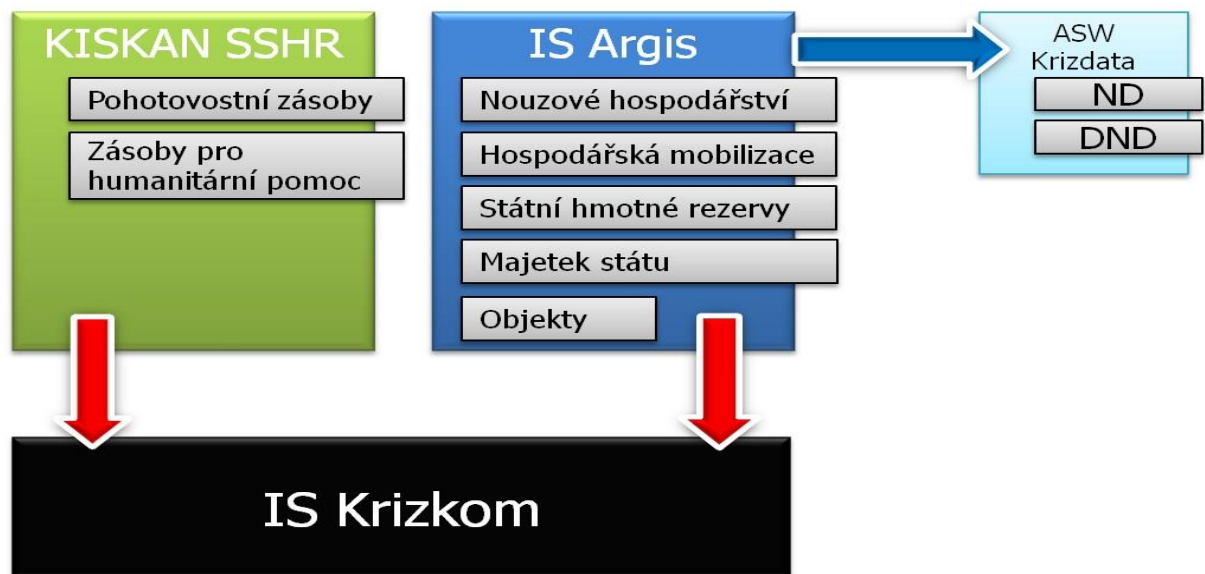
Příklad pohotovostních zásob

20. K čemu slouží IS Argis a co umožňuje v etapě přípravy na krizové situace a po vzniku krizové situace, popište základní principy činnosti systému, zásady přístupu uživatelů.

- **Cíle informační podpory HOPKS**
Základním cílem v oblasti informační podpory HOPKS je poskytnout orgánům KŘ informační nástroj na podporu plánovacích a rozhodovacích procesů v oblasti zajišťování věcných zdrojů pro řešení krizových situací. Důvodem je:
  - potřeba značného rozsahu informací o zdrojích za územní a rezortní působnost (celá ČR)
    - **co** (název věcného prostředku, služby)
    - **kde** (územní identifikace)
    - **množství, dodavatel, kontaktní spojení, ...**
  - shromažďovat a ověřovat, třdit, seskupovat a analyzovat rozsáhlé objemy informací v krátkém čase a podle potřeb vzniklé situace (značná část příprav na řešení KS je informační povahy).
- **Účel IS Argis**
  1. Informační podpora plánovacích a rozhodovacích procesů orgánů krizového řízení v oblasti zajišťování věcných zdrojů.
  2. Zpřístupnění vybraných informací o SHR určeným orgánům krizového řízení.
- **K zabezpečení úkolů systému HOPKS IS Argis informačně podporuje především:**
  - systém nouzového hospodářství s důrazem na zpracování Plánu nezbytných dodávek,
  - systém hospodářské mobilizace s důrazem na tvorbu a zpracování související plánovací dokumentace,
  - zpřístupnění vybraných informací o státních hmotných rezervách určeným orgánům krizového řízení,
  - evidenci věcných zdrojů v majetku státu s právem hospodařit příslušnému ÚSÚ,
  - vedení evidence objektů z hlediska jejich užitných vlastností a atributů jejich vlastníků a provozovatelů.
- IS Argis je realizován jako *centrální systém s modulární strukturou*, kde nad společnou servisní částí (správa číselníků a registrů, nástroje pro práci s mapovými podklady, komunikační subsystém se správou účtů a práv) jsou vytvářeny *moduly jednotlivých aplikací*.
- Systém pracuje s vlastní databází, která je průběžně aktualizována uživateli a **při vyhledávání věcných zdrojů v rámci řešení krizových situací ji využívá IS Krizkom a ASW Krizdata** (viz obr. 1).
- Systém umožňuje řízený sběr dat a následně práci s nimi podle územní nebo resortní příslušnosti prostřednictvím zabezpečeného vzdáleného přístupu přes internet na základě přístupových práv jednotlivých uživatelů.

- **Místo IS Argis v systému informační podpory HOPKS**

obr. 1

- **Moduly IS Argis**

1. Modul "Nouzové hospodářství"

- podpora systému NH s důrazem na zpracování Plánu nezbytných dodávek.
- zpřístupnění vybraných informací o SHR určeným orgánům krizového řízení.

2. Modul "Státní hmotné rezervy"

- druhy a číselník SHR,
- zpřístupnění vybraných informací o SHR určeným orgánům krizového řízení.

3. Modul "Hospodářské mobilizace"

- podpora systému HM s důrazem na tvorbu a zpracování související plánovací dokumentace.

4. Modul "Majetek státu"

- jednoznačné odlišení dat o majetku státu (ÚSÚ), která jsou vedena v IS Argis, od věcných zdrojů (nezbytných dodávek), alokovaných u ostatních právnických a podnikajících fyzických osob (potencionálních dodavatelů).

5. Modul "Objekty"

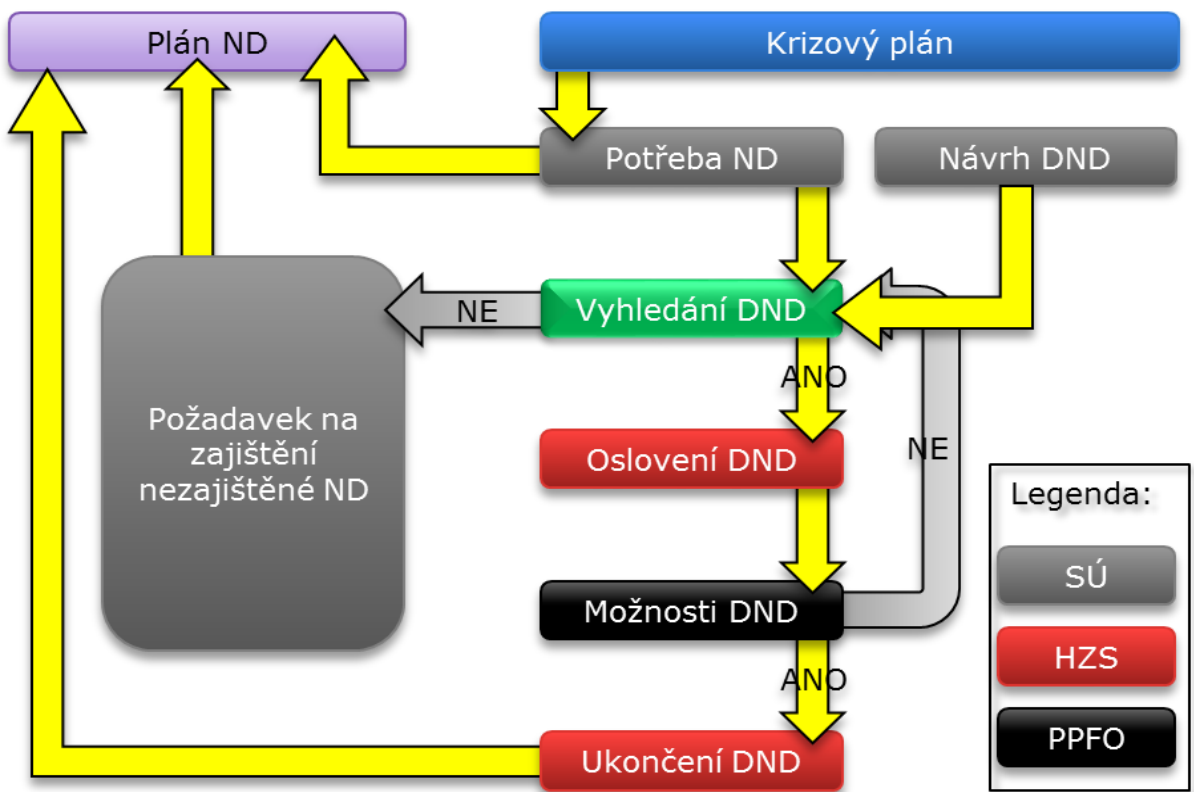
- o vedení evidence objektů z hlediska jejich užitných vlastností a atributů jejich vlastníků a provozovatelů,

- **Využití při přípravě na krizové situace**

IS Argis umožňuje zpracování Plánu nezbytných dodávek (viz obr. 2) tak, že propojí 3 kategorie uživatelů (viz obr. 3) a v rámci jejich spolupráce je tento plán vytvořen:

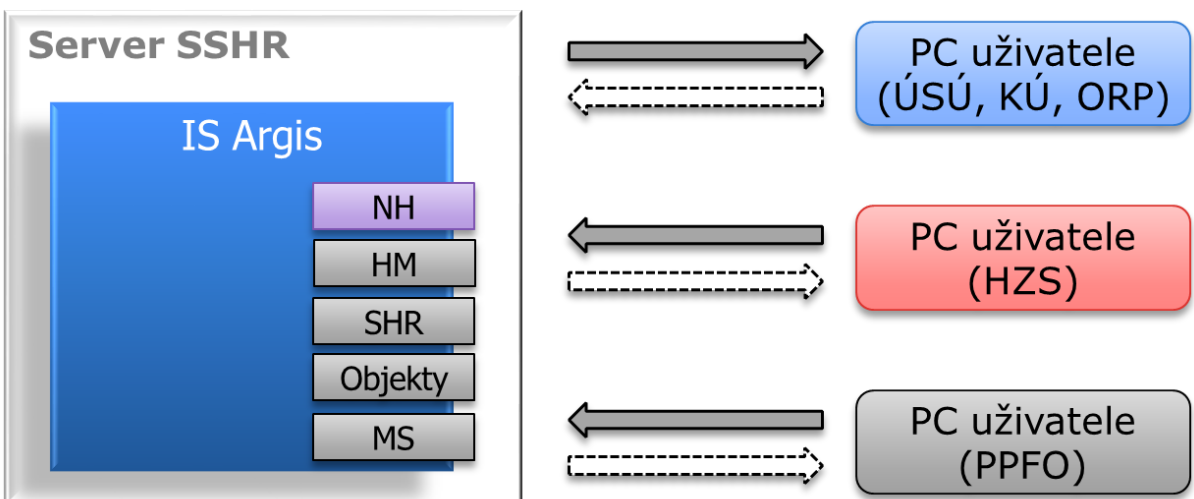
1. Uživatelé na úrovni ORP, KÚ a ÚSÚ, kteří na základě výstupů (stanovení sil a prostředků k vybraným KS) z Krizového plánu vkládají do systému svoje potřeby (požadavky na VZ) a zároveň navrhují možné dodavatele k pokrytí těchto potřeb.
2. Uživatelé z řad HZS krajů, kteří na základě návrhu ORP, KÚ nebo ÚSÚ vyhledávají, oslovují a po zjištění možností vkládají údaje o dodavatelích a jejich možnostech dodávat ND do IS Argis.
3. Uživatelé z řad právnických a podnikajících fyzických osob potvrzují možnost pokrytí potřeby ORP, KÚ a ÚSÚ a informují o svých dalších možnostech.

Na závěr systém bilancuje, zda jsou všechny potřeby pokryty dostatečným množstvím dostupných zdrojů

obr. 2

Zásady přístupu uživatelů

obr. 3

VYSVĚTLIVKY ZKRATEK

ASW	Aplikační software
ČNB	Česká národní banka
DMD	Dodavatel mobilizační dodávky
DND	Dodavatel nezbytné dodávky
EU	Evropská unie
FDMD	Finální dodavatel mobilizační dodávky
FO	Fyzická osoba
GŘ	Generální ředitelství
HM	Hospodářská mobilizace
HOPKS	Hospodářská opatření pro krizové stavy
HR	Hmotné rezervy
HZS	Hasičský záchranný sbor
IEA	International Energy Agency – mezinárodní energetická agentura
IS	Informační systém
IZS	Integrovaný záchranný systém
KS	Krizová situace
KÚ	Krajský úřad
MD	Mobilizační dodávka
MF	Ministerstvo financí
MO	Ministerstvo obrany
MR	Mobilizační rezervy
MS	Ministerstvo spravedlnosti
MS	Majetek státu
MV	Ministerstvo vnitra
ND	Nezbytná dodávka
NH	Nouzové hospodářství
OBS	Ozbrojené bezpečnostní sbory
OMD	Objednatel mobilizační dodávky
OPS	Odborná pracovní skupina
OÚ ORP	Obecní úřad obce s rozšířenou působností
PČR	Policie České republiky
PFO	Podnikající fyzická osoba
PHM	Plán hospodářské mobilizace
PND	Plán nezbytných dodávek
PnP	Požadavky na přípravu
PO	Právnícká osoba
POHM	Plán opatření hospodářské mobilizace
PPFO	Právnícká a podnikající fyzická osoba
PVUSHR	Plán vytváření a udržování státních hmotných rezerv
PZ	Pohotovostní zásoby
RO	Regulační opatření dle zákona č. 241/2000 Sb.
SHM	Subjekt hospodářské mobilizace
SHR	Státní hmotné rezervy
SoBS	Smlouva o budoucí smlouvě
SOS	Stav ohrožení státu
SSHR	Správa státních hmotných rezerv
SÚ	Správní úřad
ÚKŠ	Ústřední krizový štáb
ÚSÚ	Ústřední správní úřad
UVS	Uchování výrobních schopností
VS	Válečný stav
ZHP	Zásoby pro humanitární pomoc

SEZNAM ODBORNÉ LITERATURY

Ústavní zákon 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb.
Zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti Správy státních hmotných rezerv, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nouzových zásobách ropy), ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
Vyhláška Správy státních hmotných rezerv č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy, ve znění pozdějších předpisů.
Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.
Vyhláška č. 62/2001 Sb., o hospodaření organizačních složek státu a státních organizací s majetkem státu, ve znění pozdějších předpisů.
Metodika pro vyžadování věcných zdrojů za krizové situace schválená usnesením vlády ČR ze dne 7. prosince 2020 č. 1275 https://www.sshr.cz/pro-verejnou-spravu/system-hopks/metodiky-hopks/
Bezpečnostní strategie ČR schválená usnesením vlády ze dne 28. června 2023 č. 478.
Metodiky činnosti při plánování a zajišťování nezbytných dodávek v systému hospodářských opatření pro krizové stavy s určením pro: - ústřední správní orgány, krajské úřady, hasičské záchranné sbory krajů, obecní úřady obcí s rozšířenou působností - právnické a podnikající fyzické osoby https://www.sshr.cz/pro-verejnou-spravu/system-hopks/metodiky-hopks/
Metodické pokyny pro přípravu a realizaci regulačních opatření v systému hospodářských opatření pro krizové stavy https://www.sshr.cz/pro-verejnou-spravu/system-hopks/metodiky-hopks/
Typový plán - narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu https://www.sshr.cz/pro-verejnou-spravu/ropna-bezpecnost-2/

UŽITEČNÉ WEBOVÉ STRÁNKY

[Webové stránky SSHR IS - http://www.sshr.cz/pro-verejnou-spravu/informacn_podpora_zajistovani_vecnych_zdroju/Stranky/default.aspx](http://www.sshr.cz/pro-verejnou-spravu/informacn_podpora_zajistovani_vecnych_zdroju/Stranky/default.aspx)

[Webové stránky IS Argis - http://www.argis.cz/stranky/default.aspx](http://www.argis.cz/stranky/default.aspx)

[Webové stránky ASW Krizdata - http://www.krizdata.cz/stranky/default.aspx](http://www.krizdata.cz/stranky/default.aspx)

UPOZORNĚNÍ:

Tyto texty jsou pouze doplňujícím studijním materiálem pro přípravu na zvláštní část úřednické zkoušky a z tohoto důvodu nemusí vždy obsahovat odpovědi na obsah všech zkušebních okruhů.